

บทบาทของต่างประเทศ
ในการให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทย

โดยที่รัฐบาลไทยมีนโยบายที่จะให้ผู้ลี้ภัยอินโดจีนอยู่ในประเทศเป็นการชั่วคราว และพยายามจัดส่งผู้ลี้ภัยออกไปจากประเทศให้ได้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการส่งกลับสู่ประเทศมาตุภูมิหรือส่งไปตั้งถิ่นฐานในประเทศที่สาม ดังที่โลกกล่าวมาแล้วในบทที่ ๔ แต่ก็ปรากฏว่า 路途ในอันที่จะดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวของรัฐบาลไทยไม่สู้จะปลอดโปร่งนัก เนื่องจากได้มีผู้ลี้ภัยหลั่งไหลเข้ามาในประเทศเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และไม่มีที่ท่าว่าการอพยพผู้ลี้ภัยดังกล่าวจะยุติลงเมื่อใด ดังนั้น เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในด้านค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการเลี้ยงดูผู้ลี้ภัยจำนวนหลายหมื่นคนที่อยู่ในประเทศขณะนั้น^๑ และเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามนโยบายที่ได้วางไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ รัฐบาลไทยจึงได้พยายามติดต่อขอรับความช่วยเหลือจากแหล่งต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากต่างประเทศซึ่งจะสามารถแยกพิจารณาได้เป็นสองฝ่าย คือ จากองค์การระหว่างประเทศ (รวมทั้งองค์การการกุศลเอกชนของต่างประเทศ) และจากรัฐบาลประเทศต่าง ๆ

ความช่วยเหลือที่ได้รับจากองค์การระหว่างประเทศ

องค์การระหว่างประเทศที่ได้เข้ามามีบทบาทมากที่สุดในการให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทยตามคำขอของรัฐบาลไทยที่สมควรนำมากล่าวถึงในที่นี้ ได้แก่ สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติ (The Office of the United Nations High Commissioner for Refugees หรือที่เรียกกันโดยย่อ

ว่า UNHCR) และคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (International Committee of the Red Cross ซึ่งคนทั่วไปมักจะรู้จักกันในนามของ "คณะกรรมการกาชาดสากล" หรือที่เรียกย่อ ๆ ว่า ICRC)

สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติ (UNHCR)

สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติเป็นหน่วยงานหนึ่งขององค์การสหประชาชาติซึ่งขึ้นตรงต่อเลขาธิการสหประชาชาติ ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๙๔ (ค.ศ. ๑๙๕๑) ตามมติของสมัชชาสหประชาชาติที่ ๓๑๙ A (IV) ในการประชุมสมัชชาฯ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๔ เมื่อปี ๒๔๙๒ (ค.ศ. ๑๙๔๙) โดยมีข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติเป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารงานและการปฏิบัติงานของสำนักงานฯ และสำหรับงบประมาณของสำนักงานฯ นั้น สำนักงานฯ ไม่มีเงินงบประมาณเป็นของตนเอง กล่าวคือ ในด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริหารงานของสำนักงานฯ นั้น เงินที่ใช้ในการนี้มาจากเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมาจากองค์การสหประชาชาติ ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกเหนือจากนั้นอันได้แก่ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานของสำนักงานฯ ตลอดจนเงินช่วยเหลือสำหรับโครงการต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นเงินที่ได้รับจากการบริจาคโดยสมัครใจ (voluntary contributions) จากประเทศสมาชิกทั้งสิ้น ซึ่งนับเป็นจุดอ่อนในการปฏิบัติงานของสำนักงานฯ อย่างยิ่ง

อนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับโครงการความช่วยเหลือของสำนักงานฯ นั้น แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ โครงการทั่วไป (General Programmes) ซึ่งจะเบิกค่าใช้จ่ายจากงบกลาง และโครงการพิเศษ (Special Programme) ซึ่งหมายถึงโครงการประเภทฉุกเฉินซึ่งเงินช่วยเหลือจะมาจากขอรับบริจาคจากประเทศสมาชิกเป็นกรณี ๆ ไป สำหรับกรณีของประเทศไทยนั้น ในขั้นแรกโครงการความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทยได้ถูกจัดอยู่ในประเภทโครงการพิเศษ แต่โดยที่ปัญหายังคงยืดยาวมาจนถึงปัจจุบัน โครงการความช่วยเหลือฯ สำหรับประเทศไทยจึงถูกจัดเข้าไว้ในประเภทโครงการทั่วไปตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ เป็นต้นมา

สำหรับการให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทยของสำนักงาน ฯ นั้น สำนักงาน ฯ ได้จัดทำในรูปของโครงการความช่วยเหลือในประเทศไทย ทั้งนี้ โดยมีการลงนามความตกลงกับรัฐบาลไทย ซึ่งจนถึงบัดนี้รัฐบาลไทยได้ลงนามความตกลงกับสำนักงาน ฯ แล้วรวมสองฉบับคือ ฉบับแรกเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๑๘ ซึ่งบัดนี้หมดอายุแล้ว และฉบับที่สองเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๒๐ ขณะนี้ยังมีผลใช้บังคับอยู่ เนื่องจากได้มีการต่ออายุความตกลงและยังไม่มีความตกลงฉบับใหม่ ทั้งนี้ ตามความตกลงฉบับแรก สำนักงาน ฯ ได้ตั้งเป้าหมายของเงินที่ขอรับบริจาคสำหรับโครงการความช่วยเหลือในประเทศไทยไว้เป็นจำนวน ๑๒.๔ ล้านดอลลาร์ ฯ (ประมาณ ๒๕๐ ล้านบาท) ซึ่งปรากฏว่าได้มีประเทศต่าง ๆ รวมทั้งองค์การการกุศลเอกชนของต่างประเทศบริจาคให้เป็นเงินทั้งหมด ๑๑,๒๑๑,๖๖๗ เหรียญสหรัฐ ฯ (ประมาณ ๒๒๔ ล้านบาท)^๑ ส่วนตามความตกลงฉบับที่สองนั้น เป้าหมายของเงินที่ขอรับบริจาคสมทบคือ ๑๒.๓๕ ล้านดอลลาร์ ฯ ซึ่งจากสถิติล่าสุดเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๒๒ สำนักงานฯ หลวงใหญ่ ฯ ได้รับบริจาคแล้วเป็นเงิน ๑๕,๗๕๑,๒๘๔ เหรียญสหรัฐ ฯ^๒

ในแง่ของบทบาทในประเทศไทยนั้น โดยที่ธรรมนูญ (Statute) ของสำนักงานฯ หลวงใหญ่ ฯ ได้กำหนดหน้าที่สำคัญของสำนักงานฯ หลวงใหญ่ ฯ ไว้รวมสามประการ คือ การให้ความคุ้มครองผู้ลี้ภัย การให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัย และการหาช่องทางที่ถาวรในการแก้ไขปัญหาลี้ภัย^๓ สำนักงานฯ หลวงใหญ่ ฯ จึงให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อบรรเทาทุกข์ตามข้อกำหนดสามประการดังกล่าว นอกจากนั้น สำนักงานฯ หลวงใหญ่ ฯ ยังยึดถือหลักการสำคัญอื่น ๆ เกี่ยวกับผู้ลี้ภัยซึ่งเป็นที่ยอมรับของประเทศต่าง ๆ อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการที่คำนึงถึง

^๑ไปรกดุรายละเอียดยุคในภาคผนวก ข.

^๒ไปรกดุรายละเอียดยุคในภาคผนวก ฉ.

^๓ข้อ ๑ ของธรรมนูญของสำนักงานฯ หลวงใหญ่ ฯ.

ความสมัครใจของผู้ลี้ภัยในการไปตั้งถิ่นฐานในประเทศต่าง ๆ และการเดินทางกลับประเทศมาตุภูมิ รวมทั้งหลักการไม่ผลักดันกลับ (principle of non-refoulement) ซึ่งข้อกำหนดหน้าที่และหลักการสำคัญเหล่านี้เปรียบเสมือนหัวใจของการปฏิบัติงานในประเทศต่าง ๆ ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ รวมทั้งในประเทศไทยด้วย ดังจะเห็นได้จากการที่ได้มีการนำเอาเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวบรรจุไว้ในแถลงข่าวระหว่างรัฐบาลไทยกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๑๘ และในความตกลงเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทยทั้งสองฉบับ (ฉบับลงนามเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๑๘ และฉบับลงนามเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๒๐) ซึ่งเท่ากับเป็นการแสดงท่าทีอย่างเปิดเผยของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ในเรื่องนี้

ในส่วนที่เกี่ยวกับหลักการไม่ผลักดันกลับนั้น นับว่าเป็นเรื่องสำคัญที่ควรจะได้รับพิจารณาในรายละเอียดคนนอกเหนือจากที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ ๒ กล่าวคือ ในขั้นนี้จะต้องไม่ลืมว่าสิทธิในการให้พำนักลี้ภัย (right to grant asylum) แก่ผู้ลี้ภัยเป็นสิทธิโดยเฉพาะของรัฐอธิปไตย (exclusive right of sovereign state) มีสิทธิของผู้ลี้ภัย ดังนั้น การผลักดันผู้ลี้ภัยออกจากดินแดนของรัฐจึงเท่ากับเป็นการปฏิเสธของรัฐที่จะให้ผู้ลี้ภัยเข้ามาพำนักลี้ภัยในดินแดนของตน แต่การปฏิเสธเช่นนี้ก็มิใช่หลักปฏิบัติระหว่างประเทศที่ยอมรับกันแพร่หลายพอสมควรว่ารัฐจะต้องไม่ผลักดันผู้ลี้ภัยกลับไปยังประเทศที่ผู้นั้นหลบหนีออกมา เพราะอาจเป็นเหตุให้บุคคลผู้นั้นถูกประหัตประหารหรือได้รับอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายได้ หลักปฏิบัตินี้เองที่เรียกว่า หลักการไม่ผลักดันกลับ ซึ่งเท่ากับเป็นหลักปฏิบัติที่จำกัดสิทธิของรัฐเพื่อเหตุผลทางมนุษยธรรมนั่นเอง และแม้ว่าหลักการนี้จะยังไม่ถือว่าเป็นหลักกฎหมายระหว่างประเทศ แต่ก็ยังเป็นหลักการที่หลายประเทศยอมรับกันมาเป็นเวลานาน ดังจะเห็นได้จากตราสารระหว่างประเทศหลายฉบับที่เกี่ยวกับผู้ลี้ภัยก็ได้กำหนดหลักการนี้ไว้ด้วย อาทิเช่น อนุสัญญา ฯ ปี ค.ศ. ๑๙๕๑ ดังได้กล่าวแล้ว ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วย

การพำนักลี้ภัยทางดินแดน (UN Declaration on Territorial Asylum, 1967)^๑ อนุสัญญาว่าด้วยผู้ลี้ภัยขององค์การกลุ่มแอฟริกัน (OAU Convention on Refugees, 1969)^๒ และหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับผู้ลี้ภัย (Principle Concerning Treatment of Refugees, 1966)^๓ หรือที่เรียกว่าหลักการกรุงเทพฯ ๖ ซึ่งเป็นผลจากการประชุมครั้งที่ ๘ ของคณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมายแห่งเอเชีย-แอฟริกาที่กรุงเทพฯ ๖ และประเทศไทยมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักการนี้ด้วยเพราะมีคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมในการประชุมในฐานะที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกหนึ่งในคณะกรรมการนี้

อนึ่ง สำหรับหลักการกรุงเทพฯ ๖ นั้น แม้ว่าหลักการนี้จะไม่ผูกพันประเทศไทยที่จะต้องปฏิบัติตาม เพราะคณะกรรมการเพียงแต่ "แนะนำ" (recommend) ให้ประเทศสมาชิกรับหลักการดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในกฎหมายภายในของแต่ละประเทศหรือในความตกลงทวิภาคี (bilateral agreement) ซึ่งอาจจะมีการจัดทำขึ้นต่อไปเท่านั้น และจนถึงนี้ก็ไม่ปรากฏว่าประเทศไทยได้ดำเนินการในเรื่องนี้แต่อย่างใด คงมีแต่ที่ได้นำมากล่าวไว้ในแถลงข่าวเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๑๘ ที่กล่าวถึงนี้เท่านั้น แต่การที่ประเทศไทยได้มีส่วนร่วมในการประชุมครั้งนั้นด้วยก็น่าจะถือได้ว่าประเทศไทยรวมทั้งประเทศอื่นที่ได้นำเข้าร่วมการประชุมดังกล่าวได้แสดงท่าทีของตนในเรื่องนี้ให้ปรากฏตามผลการประชุมที่ได้รับการเผยแพร่ในโอกาสต่อมา

อย่างไรก็ตาม ในแถลงข่าววันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๑๘ ซึ่งออกเผยแพร่ภายหลังเสร็จสิ้นการมาเยือนประเทศไทยของข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติ (เจ้าชายชาครุดิน อากาซาน) รัฐบาลไทยได้ยืนยันถึงหลักการสำคัญซึ่งรัฐบาล

^๑ข้อ ๓ บรรค ๑ ของปฏิญญา ๖.

^๒ข้อ ๒ บรรค ๓ ของอนุสัญญา ๖.

^๓ข้อ ๓ บรรค ๓ และ ๔ ของหลักการ ๖.

ยี่สิบเอ็ดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ลี้ภัย รวมทั้งหลักการไม่ผลักดันกลับด้วย ดังปรากฏตาม
วรรคสุดท้ายของแถลงข่าวที่กล่าวถึงดังนี้

"... ข้าหลวงใหญ่ ฯ ได้ย้ำถึงหลักการพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปของประชาคมระหว่างประเทศ รวมทั้งหลักการไม่ผลักดันกลับ และหลักการที่ว่า การไต่พำนักผู้ลี้ภัยโดยรัฐบาลหนึ่งรัฐบาลใดจะไม่ถูกพิจารณาว่าเป็นการปฏิบัติที่ไม่เป็นมิตรต่อรัฐบาลของประเทศมาตุภูมิของบุคคลทั้งหลายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหลักการเหล่านี้รัฐบาลไทยยึดถือ"^๑

การที่หลักการไม่ผลักดันกลับได้รับการบรรจุไว้ในแถลงข่าวดังกล่าว และต่อมาได้ถูกนำไปอ้างอิงไว้ในความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ฉบับลงนามเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๑๔ อีกด้วยนั้น เป็นการชี้ให้เห็นท่าทีอันแน่วแน่ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ในเรื่องนี้เป็นอย่างที่ว่า สำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ไม่พึงประสงค์ที่จะให้ทางการไทยดำเนินการผลักดันผู้ลี้ภัยอินโดจีนออกไปจากประเทศไทย หากผู้ลี้ภัยไม่สมัครใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลักดันไปยังประเทศมาตุภูมิซึ่งเขาเหล่านั้นหลบหนีออกมา ขณะเดียวกันสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ก็ต้องการจะทำหน้าที่ในการให้ความคุ้มครองผู้ลี้ภัยอินโดจีนที่อยู่ในประเทศไทยด้วย ซึ่งความประสงค์ดังกล่าวของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ย่อมไม่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลไทยอย่างเห็นได้ชัด เพราะรัฐบาลไทยในขณะนั้นได้ประกาศนโยบายที่แน่นอนแล้วว่า รัฐบาลไม่ประสงค์ที่จะรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนไว้ในประเทศ ปัญหาจึงอยู่ที่ว่า ในเมื่อผลประโยชน์ของรัฐบาลไทยและของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ชัดกันเช่นนั้นแล้ว เหตุใดรัฐบาลไทยจึงยินยอมให้บรรจุหลักการนั้นไว้ในแถลงข่าวดังกล่าวด้วย ซึ่งเรื่องนี้คำตอบที่น่าจะเป็นไปได้ก็คือ สถานการณ์ในขณะนั้นบีบบังคับให้ฝ่ายไทยจำเป็นต้องยอมรับความช่วยเหลือจากสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ รวมทั้งพันธกรณีที่ดีติดตามมาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ลี้ภัยด้วย ซึ่งพันธะดังกล่าวนี้ได้สืบทอดมาแต่ในความตกลงฉบับแรกระหว่างรัฐบาลไทยกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ซึ่งลงนามเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๑๔ ก็ได้บรรจุหลักการดังกล่าวนี้ไว้ด้วย

^๑ คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

อย่างไรก็ดี เป็นที่เข้าใจได้ว่า แม้อำนาจอธิปไตยของประเทศไทยจะยังคงต้องการความช่วยเหลือจากสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ๆ ก็ตาม แต่ขณะเดียวกันรัฐบาลไทยก็ไม่อาจจะยอมรับหลักการต่าง ๆ ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนถึงการใช้อำนาจอธิปไตยภายในดินแดนได้ ดังจะเห็นได้จากกรณีแก้ไขเพิ่มเติมหลักการสำคัญ ๆ ซึ่งเน้นถึงอำนาจอธิปไตยของไทยในการจัดการปัญหาใด ๆ ภายในประเทศเข้าไว้ในบันทึกความเข้าใจระหว่างสองฝ่ายซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงฉบับที่สองระหว่างรัฐบาลไทยกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ๆ ที่โคลงนามเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๒๐ หลักการสำคัญ ๆ ดังกล่าวนั้น ได้แก่

๑. หลักการเกี่ยวกับความจำเป็นในการพิทักษ์รักษาความมั่นคงปลอดภัยของชาติ ความสงบเรียบร้อยภายในประเทศและศีลธรรมอันดีของชาติไทย
๒. ผู้ลี้ภัยทุกคนจะต้องเคารพตอกฎหมายและกฎเกณฑ์ของไทย ตลอดจนมาตรการในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ
๓. หลักการที่จะให้มีการแบ่งแยกผู้ลี้ภัยโดยสุจริตออกจากบุคคลที่เข้าเมืองโดยเห็นแก่ความสะดวกหรือเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจส่วนตัว (economic migrants) และบุคคลที่มีใบผู้ลี้ภัยโดยสุจริตซึ่งไม่อยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ๆ
๔. รัฐบาลไทยคงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยที่จะกำหนดกระบวนการ (procedures) ที่จำเป็นโดยอาศัยหลักมนุษยธรรม และโดยคำนึงถึงข้อแตกต่างระหว่างผู้ลี้ภัยโดยสุจริตซึ่งจะอยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ๆ และบุคคลที่มีใบผู้ลี้ภัยโดยสุจริต ซึ่งตามหลักการนี้ เมื่อรัฐบาลไทยได้กำหนดกระบวนการดังกล่าวแล้ว รัฐบาลจะรับผิดชอบในการเลี้ยงดูผู้ลี้ภัยโดยสุจริตที่เข้ามาในประเทศภายหลังการนำกระบวนการข้างตนมาใช้
๕. รัฐบาลไทยและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ๆ จะร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยเป็นการถาวร และการช่วยตนเองของบุคคลผู้อยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของ

สำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ ซึ่งการแก้ไข
ปัญหาผู้ลี้ภัยเป็นการถาวรนี้ครอบคลุมถึงการส่งผู้ลี้ภัยกลับสู่ประเทศมาตุภูมิและการส่ง
ผู้ลี้ภัยไปตั้งถิ่นฐานในประเทศที่สามโดยความสมัครใจด้วย

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในบันทึกความเข้าใจระหว่างสองฝ่ายที่กล่าวถึง
ข้างต้นนี้ ได้มีการพูดถึงหลักการใหญ่ผู้ลี้ภัยสามารถช่วยตนเองได้ไว้ด้วย จึงทำให้
คิดได้ว่า การพูดถึงหลักการดังกล่าวอาจเป็นสัญญาณที่แสดงให้เห็นล่วงหน้าว่า
ในที่สุดฝ่ายไทยจะตองยอมรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนจำนวนหนึ่งไว้ในประเทศ และสำนักงาน
ข้าหลวงใหญ่ ฯ เองก็คงจะมีบทบาทในเรื่องนี้อีกไม่นานนัก จึงได้เตรียมการเรื่องนี้
ไว้เสียแต่ต้น ซึ่งประเด็นนั้นน่าจะเป็นไปได้มาก เพราะปรากฏว่าในแถลงข่าวรวม
ซึ่งออกภายหลังจากการมาเยือนประเทศไทยของข้าหลวงใหญ่ ฯ (นายพุด ฮาร์คดิง)
เมื่อต้นเดือนกันยายน ๒๕๒๑ ก็ได้ระบุถึงโครงการใหญ่ผู้ลี้ภัยสามารถช่วยตนเองได้
ไว้อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเท่ากับเป็นการย้ำท่าทีที่แน่นอนในเรื่องนี้ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ

คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (ICRC)

คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (ICRC) เป็นองค์การต่างประเทศ
อีกองค์การหนึ่งที่มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทยตาม
คำขอของรัฐบาลไทย แม้จะมีสถานะเป็นเพียงองค์การการกุศลเอกชน (private
voluntary agency) เท่านั้น แต่การปฏิบัติงานเพื่อมนุษยธรรมขององค์การนี้ตาม
อนุสัญญาเจนีวาก็เป็นที่ยอมรับของประชาคมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
สำหรับประเทศไทยนั้น การเข้ามาปฏิบัติงานในประเทศไทยของคณะกรรมการกาชาด ฯ
ได้กระทำโดยมีข้อตกลงอย่างเป็นทางการกับรัฐบาลไทยในรูปของหนังสือแลกเปลี่ยน
(Exchange of Notes) เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๙

๑) โปรดดูรายละเอียดในบันทึกความเข้าใจระหว่างสองฝ่าย ลงวันที่ ๒๒
กรกฎาคม ๒๕๒๐ ในภาคผนวก ง.

อนึ่ง เกี่ยวกั้บงบประมาณที่จะนำมาใช้ในกิจการต่าง ๆ ของคณะกรรมการ
กาชาด ฯ นั้น แบ่งออกได้เป็นสองประเภทคือ (๑) งบประมาณประจำ (permanent
budget) ใด่แก่ส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายของสำนักงานใหญ่ของคณะกรรมการกาชาด ฯ
ที่นครเจนีวา และค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานตามโครงการระยะยาวต่าง ๆ ส่วนหนึ่ง
เป็นเงินอุดหนุนจากรัฐบาลสวิส อีกส่วนหนึ่งเป็นเงินที่ได้รับจากการบริจาคโดยสมัครใจ
ของประเทศที่เป็นภาคีสัญญาเจนีวา สำหรับความช่วยเหลือที่ประเทศไทยได้รับอยู่
ในขณะนั้นนั้นมาจากงบประมาณประเภทนี้ (๒) งบประมาณชั่วคราวและงบประมาณ
พิเศษ (temporary and extraordinary budget) เป็นงบประมาณเกี่ยวกับ
ความช่วยเหลือที่ให้แก่ประเทศต่าง ๆ โดยได้มาจากการวิงวอนขอรับบริจาคเป็น
พิเศษ (special appeal) จากประเทศต่าง ๆ เป็นกรณี ๆ ไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ
สถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนเพียงใด

ตามอนุสัญญาเจนีวา ฉบับวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๔๘๒ (ค.ศ. ๑๙๔๘)
คณะกรรมการกาชาด ฯ มีหน้าที่ที่สำคัญคือ การให้ความคุ้มครองและบรรเทาทุกข์
แก่พลเรือนที่ได้รับบาดเจ็บในกรณีที่เกิดการสู้รบหรือมีสงครามเกิดขึ้น ซึ่งกล่าวได้ว่า
ตามบทบัญญัตินี้เอง คณะกรรมการกาชาด ฯ จึงได้เข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับปัญหาผู้ลี้ภัย
อินโดจีนด้วย ทั้งนี้ โดยถือว่าบรรดาผู้ลี้ภัยอินโดจีนเหล่านี้อยู่ในชายที่จะได้รับการ
ปฏิบัติและการช่วยเหลือจากคณะกรรมการกาชาด ฯ ด้วย

สำหรับบทบาทของคณะกรรมการกาชาด ฯ ในประเทศไทยนั้น ในขั้นแรก
ความช่วยเหลือส่วนใหญ่ที่ให้แก่ผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทยเป็นความช่วยเหลือทาง
การแพทย์โดยผ่านสภากาชาดไทยในลักษณะของโครงการประเภทฉุกเฉิน (emergency
aid) ซึ่งนับว่าให้ประโยชน์อย่างมากแก่ฝ่ายไทยเนื่องจากขณะนั้นรัฐบาลไทยยังมิได้
เตรียมการรับสถานการณ์เกี่ยวกับผู้ลี้ภัยอินโดจีนจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม หลังจากที่
สำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ได้เข้ามาปฏิบัติงานในประเทศไทยและทำความตกลงอย่าง
เป็นทางการกับรัฐบาลไทยแล้ว ความช่วยเหลือต่าง ๆ จึงโอนไปอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบ

ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ส่วนทางด้านคณะกรรมการกาชาด ฯ นั้นก็ยังคง
 ปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ ต่อไปโดยร่วมมือกับสภากาชาดไทย แต่ทั้งนี้
 โคนั้นความสนใจมายังงานด้านการลงทะเบียนผู้ลี้ภัยเพื่อสืบหาญาติพี่น้องของ
 เขาเหล่านั้นที่ได้อาศัยไปตั้งถิ่นฐานในประเทศต่าง ๆ แล้วเพื่อหาทางให้กลับไป
 อยู่รวมกับครอบครัว (family reunion) โดยมีหน่วยงานหนึ่งของคณะกรรมการ
 กาชาด ฯ ที่นครเจนีวาเป็นศูนย์กลางของการดำเนินงานในเรื่องนี้โดยตรงที่เรียกว่า
 Central Tracing Agency

ปัจจุบันคณะกรรมการกาชาด ฯ ยังได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้ความ
 ช่วยเหลือและดูแลผู้ลี้ภัยอินโดจีนซึ่งถูกจับกุมและอยู่ในระหว่างดำเนินคดีในข้อหาหลบหนี
 เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายก่อนที่จะถูกส่งตัวไปไว้ในศูนย์รับผู้อพยพ คณะกรรมการกาชาด ฯ
 ถือว่า หน้าที่นี้เป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งเพราะในช่วงเวลาดังกล่าวผู้ลี้ภัยจะไม่ได้รับ
 การดูแลและช่วยเหลือจากหน่วยงานใดเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความช่วยเหลือที่ให้นี้
 ยังมีผลครอบคลุมไปถึงคนไทยอื่น ๆ ที่ถูกจับกุมและถูกคุมขังอยู่ในสถานคุมขังแห่งเดียว
 กันนั้นด้วย จึงกล่าวได้ว่าฝ่ายไทยได้รับผลพลอยได้ที่เป็นประโยชน์ในเรื่องนี้ด้วย

เป็นที่น่าสังเกตว่า ตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับคณะกรรมการ
 กาชาด ฯ ซึ่งได้กระทำในรูปของหนังสือแลกเปลี่ยนนั้น รัฐบาลไทยได้ยอมรับการเข้า
 มาปฏิบัติงานในประเทศไทยของคณะกรรมการกาชาด ฯ อย่างมีเงื่อนไขด้วยว่า
 สำนักงานคณะกรรมการกาชาด ฯ ประจำกรุงเทพฯ ฯ จะมีขอบเขตการปฏิบัติงาน
 เฉพาะกรณีของผู้ลี้ภัยอินโดจีนที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยอันเนื่องมาจากสภาวะ
 สงครามที่เกิดขึ้นในประเทศอินโดจีนทั้งสามเท่านั้น จะไม่รวมถึงการปฏิบัติงานเพื่อ
 มนุษยธรรมในค่านอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากนี้ ทั้งนี้ เข้าใจได้ว่า ฝ่ายไทยได้ให้
 ความสำคัญในเรื่องนี้มาก จึงได้บรรจุเงื่อนไขดังกล่าวไว้เป็นข้อแรกของความตกลง

ที่ได้กระทำขึ้น ซึ่งเรื่องนี้พิจารณาได้ว่า ฝ่ายไทยไม่ต้องการให้สำนักงาน คณะกรรมการกาชาด ฯ ประจำกรุงเทพฯ ฯ ปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกับสำนักงานส่วนภูมิภาคของคณะกรรมการกาชาด ฯ ประจำกรุงเทพฯ ฯ เพราะเหตุที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ฝ่ายไทยได้ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการกาชาด ฯ ในการที่ได้อนุญาตให้ตัวแทนของคณะกรรมการกาชาด ฯ ประจำสำนักงานส่วนภูมิภาค ฯ ที่กรุงเทพฯ ฯ ได้เข้าเยี่ยมผู้ต้องขังที่ถูกจับกุมด้วยเหตุผลทางการเมืองและความมั่นคง (political and security reasons) ซึ่งถูกคุมขังอยู่ในสถานคุมขังและศูนย์กักกันต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของฝ่ายทหารและพลเรือน ซึ่งการเข้าเยี่ยมของผู้แทนคณะกรรมการกาชาด ฯ ดังกล่าวเป็นการเข้าเยี่ยมเพื่อควาผู้ต้องขังเหล่านั้นได้รับการปฏิบัติจากทางการอย่างถูกต้องตามหลักมนุษยธรรม และบทบัญญัติของอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. ๑๙๔๘ หรือไม่ประการใด ซึ่งเท่ากับเป็นการควบคุมให้ประเทศภาคีอนุสัญญาเจนีวาปฏิบัติตามอนุสัญญา ฯ นั้นเอง ในกรณีของประเทศไทย ผู้ต้องขังที่ถูกจับกุมด้วยเหตุผลทางการเมืองและความมั่นคงนั้น ได้หมายความรวมถึงผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมในข้อหากระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ และผู้นอพยพบางคนด้วย โดยเฉพาะปัญหาผู้นอพยพนั้น ฝ่ายไทยถือว่าเป็นปัญหาการเมืองระหว่างสองประเทศที่สำคัญยิ่ง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการกาชาด ฯ ไว้ให้ชัดเจน

รายละเอียดข้อ ๑ ของข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับคณะกรรมการกาชาด ฯ มีดังนี้

"... The ICRC Delegation will carry out only such functions as pertaining to the humanitarian treatment and assistance of the displaced persons from the neighbouring Indochinese countries whose presence in Thailand is the direct result of the war conditions with recently prevailed in those countries. It will not perform any of the tasks already handled by the ICRC Regional Delegation in Kuala Lumpur, Malaysia."

อย่างไรก็ดี ในเวลาต่อมา เจื่อนไซเกี่ยวกับขอบเขตการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการกาชาด ฯ ดังกล่าวได้มีผลเป็นข้อจำกัดบทบาทของคณะกรรมการ กาชาด ฯ เกี่ยวกับกรณีของชาวเขมรอพยพที่ลี้ภัยเข้ามาในประเทศไทยเนื่องจากการสู้รบภายในตั้งแต่ต้นปี ๒๕๒๒ ซึ่งในกรณีนี้คณะกรรมการกาชาด ฯ ได้แสดง ท่าทีอย่างแข็งขันที่จะเข้าไปมีบทบาทในด้านการคุ้มครองและให้ความช่วยเหลือ ชาวเขมรจำนวนหลายหมื่นคนที่ลี้ภัยเข้ามาในประเทศไทยด้วย แต่ท่าทีดังกล่าว ของคณะกรรมการกาชาด ฯ ไม่เป็นที่ยอมรับของรัฐบาลไทย เพราะฝ่ายไทยถือว่า ชาวเขมรกลุ่มที่เข้ามาใหม่นี้ไม่อยู่ในชายที่จะได้รับการปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่าง รัฐบาลไทยกับคณะกรรมการกาชาด ฯ เนื่องจากเป็นการลี้ภัยจากการสู้รบระหว่าง พวกเขมรแดงด้วยกัน ดังนั้น ฝ่ายไทยจึงมีอำนาจที่จะดำเนินการใด ๆ ที่เห็นว่า เหมาะสมกับชาวเขมรเหล่านั้นได้ และในสายตาของคณะกรรมการกาชาด ฯ คงจะ ไม่สามารถยอมรับท่าทีของฝ่ายไทยได้เช่นกัน เพราะคณะกรรมการกาชาด ฯ ถือว่า คนมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อปัญหามนุษยธรรมนี้ด้วย ท่าทีที่ขัดกันนี้ได้ปรากฏให้ เห็นอย่างเด่นชัดเมื่อคณะกรรมการกาชาด ฯ ร่วมกับสันนิบาตสภากาชาดได้ออก แถลงข่าวโจมตีประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้รวมทั้งประเทศไทยเกี่ยวกับกรณีปัญหา ผู้ลี้ภัยอินโดจีน ซึ่งกลุ่มประเทศอาเซียนก็ได้มีแถลงข่าวตอบโต้ในเวลาต่อมา^๑

จากการประเมินบทบาทและท่าทีของคณะกรรมการกาชาด ฯ ในเรื่องนี้แล้ว กล่าวได้ว่าคณะกรรมการกาชาด ฯ ให้ความสนใจเป็นอย่างมากต่อปัญหาชาวเขมรอพยพ หลายหมื่นคนที่กำลังลี้ภัยเข้ามาในประเทศไทยขณะนี้ แต่เข้าใจว่าคณะกรรมการกาชาด ฯ คงจะทำอะไรไม่ได้มากนักที่ราบไคที่ยังมิได้มีการแก้ไขข้อตกลง ฯ ที่มีอยู่ให้ครอบคลุม ถึงชาวเขมรรุ่นหลังนี้ด้วย ในขั้นนี้ คณะกรรมการกาชาด ฯ ควรจะหาทางดำเนินการ ในลักษณะที่เป็นที่ยอมรับของฝ่ายไทยเช่นการดำเนินการโดยผ่านสภากาชาดไทย เป็นต้น

^๑ไปรศุภุรายละเอียดของแถลงข่าวทั้งสองฉบับในภาคผนวก จ. และ ภาคผนวก ฉ.

เพราะมีฉะนั้นแล้วอาจทำให้มองได้ว่า คณะกรรมการกาชาด ฯ พยายามที่จะเข้ามาแทรกแซงในการดำเนินกิจการภายในของประเทศไทย ส่วนการแก้ไขข้อตกลง ฯ นั้นอาจจะเป็นเรื่องยากลำบากมีใช้น้อยเพราะหากฝ่ายไทยยอมรับให้มีการแก้ไขข้อตกลง ฯ แล้ว ก็จะทำให้เป็นการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการกาชาด ฯ เข้ามามีส่วนในการจัดการปัญหาที่ควย ซึ่งต่อไปอาจจะมีพันธะให้ประเทศไทยต้องเปิดประตูรับชาวเขมรลี้ภัยอีกเป็นจำนวนมากเข้ามาในประเทศดังเช่นที่ฝ่ายไทยต้องยอมรับพันธะที่เกิดขึ้นเมื่อครั้งทำความตกลงฉบับแรกกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ดังที่กล่าวมาแล้ว ฉะนั้น เรื่องการแก้ไขข้อตกลงนี้จึงขึ้นอยู่กับความพยายามของคณะกรรมการกาชาด ฯ ในการเจรจาคอรองกับฝ่ายไทยเพื่อหาทางประนีประนอมในปัญหานี้ให้ได้

องค์การและหน่วยงานต่างประเทศอื่น ๆ

นอกเหนือจากสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ และคณะกรรมการกาชาด ฯ ที่ได้เข้ามามีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทยแล้วยังมีองค์การตลอดจนหน่วยงานต่างประเทศอื่น ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในเรื่องนี้ด้วย แต่องค์การหรือหน่วยงานดังกล่าวมิได้มีข้อตกลงอย่างเป็นทางการกับรัฐบาลไทย นอกจากนั้นการให้ความช่วยเหลือก็เป็นในลักษณะเฉพาะค้ำไคค้ำนหนึ่งเท่านั้น เช่น คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานชาวยุโรป (Intergovernmental Committee for European Migration หรือที่เรียกย่อ ๆ ว่า ICEM) มีบทบาทในด้านความร่วมมือกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ในการจัดส่งผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทยไปตั้งถิ่นฐานในประเทศต่าง ๆ^๑ โครงการอาหารโลก

^๑ตามสถิติของสำนักงานส่วนภูมิภาคข้าหลวงใหญ่ ฯ ประจำกรุงเทพ ฯ คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานชาวยุโรปโดยความร่วมมือของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ สามารถจัดส่งผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทยไปตั้งถิ่นฐานในประเทศต่าง ๆ แล้วเป็นจำนวน ๘๔,๘๖๘ คน (ยกออกประจำวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๒).

(World Food Programme หรือ WFP) ซึ่งเป็นโครงการร่วมระหว่างองค์การสหประชาชาติและองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) รวมทั้งประชาคมยุโรป (EEC) ให้ความช่วยเหลือทางด้านการเกษตรผู้ลี้ภัยอินโดจีน เช่น ข้าว น้ำมันประกอบอาหาร นมผง เป็นต้น ซึ่งบทบาทในด้านการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวสอดคล้องกับผลประโยชน์ของฝ่ายไทยในเรื่องนี้ทั้งสิ้น เพราะเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลไทยได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตาม ยังมีองค์การการกุศลเอกชนต่าง ๆ อีกประมาณ ๒๐ องค์การด้วยกันที่มีเจ้าหน้าที่เข้ามาปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทย อาทิเช่น CAMA Services' Inc. (CAMA), Catholic Council of Thailand for Development (CCTD), Food for the Hungry (FH), the Save the Children Fund (SCF), Tom Dooley Heritage เป็นต้น องค์การเหล่านี้บางองค์การได้มีบทบาทตั้งแต่ระยะแรกที่ยังไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาให้ความช่วยเหลือ และการปฏิบัติงานขององค์การเหล่านั้นเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายว่าดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก ซึ่งเรื่องนี้มีข้อสังเกตได้ว่า อาจเนื่องมาจากการที่องค์การเหล่านี้มีสถานะเป็นเพียงองค์การเอกชนนั่นเอง จึงทำให้การบริหารงานเป็นไปในลักษณะที่คล่องตัวกว่าและไม่ยุ่งยากซับซ้อน การตัดสินใจใด ๆ สามารถกระทำได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์โดยไม่ต้องรอให้ผ่านสายงานต่าง ๆ ที่จะเป็นเหตุให้การดำเนินงานล่าช้าไปโดยเปล่าประโยชน์

อนึ่ง ประเด็นที่ฝ่ายไทยน่าจะพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการการกุศลเอกชนเหล่านี้ก็คือ ปัญหาเกี่ยวกับการสอดส่องและควบคุมดูแล เท่าที่ทราบขณะนี้ยังไม่มีหน่วยงานใดของไทยที่มีหน้าที่สอดส่องและควบคุมการปฏิบัติงานขององค์การการกุศลเอกชนทั้งหลายที่เข้ามาปฏิบัติงานด้านผู้ลี้ภัยอินโดจีน ทุกฝ่ายคงมุ่งความสนใจไปยังความช่วยเหลือที่จะได้รับจากองค์การเหล่านั้นเท่านั้น ข้อนี้จึงน่าจะเป็น

จุดอ่อนที่จะเปิดโอกาสให้องค์การที่มีผลประโยชน์อื่นเคลือบแฝงอยู่เบื้องหลังสามารถ
ใช้การปฏิบัติงานเพื่อมนุษยธรรมบังหน้าเพื่อหาประโยชน์ในเรื่องอื่น ๆ โดยเจ้าหน้าที่
ของทางการไทยไม่สามารถล่วงรู้ได้

ความช่วยเหลือที่ได้รับจากประเทศต่าง ๆ

นอกเหนือจากองค์การระหว่างประเทศ หน่วยงานต่างประเทศ และ
องค์การการกุศลเอกชนต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว ในที่นี้ที่น่าที่จะได้กล่าวถึงบทบาท
ของประเทศต่าง ๆ ที่ได้มีส่วนในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทย
ไทยทั้งที่เป็นความช่วยเหลือทางการเงินสด สิ่งของ และการรับผู้ลี้ภัยไปตั้งถิ่นฐาน
ในประเทศ ดังจะกล่าวถึงเป็นลำดับไปคือ สหรัฐฯ ๑ ออสเตรเลีย ๑ ฝรั่งเศส
แคนาดา และญี่ปุ่น

สหรัฐฯ ๑ เนื่องจากสภาพการณ์บังคับในฐานะที่สหรัฐฯ ๑ มีส่วนเกี่ยวข้อง
อยู่ในสงครามเวียดนามด้วย และตามที่ได้ทราบแล้วว่า สหรัฐฯ ๑ ได้เข้าดำเนินการ
การอพยพขนย้ายประชาชนทั้งในเขมร เวียดนามและลาวจำนวนหลายหมื่นคนออกจาก
ประเทศนั้น ๆ ในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ก่อนที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์จะเข้ายึดอำนาจการ
ปกครองในดินแดนนั้น ๆ ได้ จึงกล่าวได้ว่า สหรัฐฯ ๑ ได้มีบทบาทเกี่ยวกับปัญหา
ผู้ลี้ภัยอินโดจีนมาตั้งแต่ต้น และจนบัดนี้สหรัฐฯ ๑ ก็ยังคงบทบาทนี้อยู่ แต่เปลี่ยนแปลง
ไปเป็นการรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนเข้าไปตั้งถิ่นฐานถาวรในประเทศ ซึ่งท่าทีนี้ของสหรัฐฯ ๑
อาจมองได้ว่า สหรัฐฯ ๑ ต้องการแสดงให้เห็นให้โลกเห็นว่า สหรัฐฯ ๑ มีมนุษยธรรมและ
ขณะเดียวกันก็ไม่ได้ละทิ้งความรับผิดชอบที่ตนมีอยู่อันเป็นผลจากการกระทำของสหรัฐฯ ๑
เอง ประกอบกับต้องการแสดงท่าทีเกี่ยวกับนโยบายสิทธิมนุษยชนของประธานาธิบดี
คาร์เตอร์ด้วย

ในส่วนที่เกี่ยวกับความช่วยเหลือของสหรัฐฯ ๑ สำหรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนใน
ประเทศไทยนั้น กล่าวได้ว่าสหรัฐฯ ๑ เป็นประเทศที่ให้ความช่วยเหลือในเรื่องนี้มาก

กว่าประเทศอื่น ๆ ไม่ว่าจะ เป็นทางด้านการเงินหรือการรับผู้ลี้ภัยเข้าไปตั้งถิ่นฐานถาวรในประเทศ ซึ่งความช่วยเหลือทั้งสองลักษณะนี้ได้กระทำผ่านสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ๆ ทั้งสิ้น สำหรับความช่วยเหลือทางด้านการเงินที่สหรัฐฯ ๖ ให้โดยการบริจาคสมทบโครงการความช่วยเหลือของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ๖ ในประเทศไทยนั้น จากสถิติของสำนักงานส่วนภูมิภาคข้าหลวงใหญ่ ๖ ประจำกรุงเทพฯ ๖ สหรัฐ ๖ ได้ให้เงินช่วยเหลือเป็นลำดับดังนี้คือ

ปี ๒๕๑๘ - ๒๕๑๘	จำนวน ๑๑.๒๘	ล้านเหรียญสหรัฐ ๖
ปี ๒๕๒๐	จำนวน ๘.๘๓๕	ล้านเหรียญสหรัฐ ๖
ปี ๒๕๒๑	จำนวน ๓.๕	ล้านเหรียญสหรัฐ ๖
ปี ๒๕๒๒ (มกราคม - เมษายน)	จำนวน ๒๒.๕	ล้านเหรียญสหรัฐ ๖

ส่วนในด้านการรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนจากประเทศไทยเข้าไปตั้งถิ่นฐานถาวรในประเทศนั้น สหรัฐ ๖ ได้ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติคนเข้าเมืองและแปลงสัญชาติ (The Immigration and Nationality Act) รวมทั้งการใช้อำนาจอนุมัติพิเศษ (Parole authority) ของรัฐมนตรียุติธรรมซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ให้อำนาจไว้ด้วย แต่ทั้งนี้เมื่อเงื่อนไขของการใช้อำนาจอนุมัติพิเศษดังกล่าวจะกระทำได้นั้นก็ต่อเมื่อมีความจำเป็นฉุกเฉินหรือเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม (public interest) เท่านั้น^๑ และโดยที่ขณะนี้ยังไม่มีกฎหมายอื่นใดที่ให้อำนาจรัฐบาลสหรัฐฯ ๖ ให้ดำเนินการในเรื่องนี้ได้ ดังนั้น รัฐบาลสหรัฐฯ ๖ จึงยังคงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองและแปลงสัญชาติ รวมทั้งอำนาจอนุมัติพิเศษในการรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนเข้าประเทศ ซึ่งจนบัดนี้รัฐบาลสหรัฐฯ ๖ ได้รับผู้ลี้ภัยอินโดจีนเฉพาะจากประเทศไทยเข้าไปตั้งถิ่นฐานในสหรัฐฯ ๖ แล้วเป็นจำนวน ๔๗,๓๓๘ คน (ยอดประจำวันที ๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๒) ตามจำนวนนี้แยกออกได้เป็นชาวลาว

^๑ มาตรา ๒๑๒ (a) (๕) ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองและแปลงสัญชาติ.

๒๖,๕๖๘ คน ชาวเขมร ๘,๖๔๕ คน และชาวเวียตนาม ๑๒,๐๗๖ คน (เป็น
ผู้ลี้ภัยที่มาจากเรือ ๗,๘๖๕ คน) โดยได้ดำเนินการมาเป็นลำดับดังนี้

- ปี ๒๕๑๘ ประมาณ ๗,๐๐๐ คน
- ปี ๒๕๑๙ จำนวน ๑๐,๐๕๐ คนจากจำนวนผู้ลี้ภัยอินโดจีน
ที่รับเข้าประเทศทั้งหมด ๑๑,๐๐๐ คน
- ปี ๒๕๒๐ จำนวน ๑๐,๓๐๖ คน (โดยอำนาจอนุมัติพิเศษซึ่ง
ประกาศเมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๐) จากจำนวน
ผู้ลี้ภัยอินโดจีนที่รับเข้าประเทศทั้งหมด ๑๕,๐๐๐ คน

สำหรับปี ๒๕๒๑ สหรัฐฯ มีโครงการรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนเข้าไปตั้งถิ่นฐาน
ถาวรในประเทศ ๒ โครงการด้วยกัน คือ

๑. Indochinese Parole Program (IPP) 1978 เป็นโครงการ
รับผู้ลี้ภัยที่มาจากเรือจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จำนวน ๗,๐๐๐ คนเข้าไป
ตั้งถิ่นฐานถาวรในประเทศ โดยเริ่มโครงการเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๒๑ ในจำนวน
ผู้ลี้ภัย ๗,๐๐๐ คนนี้เป็นผู้ลี้ภัยที่มาจากเรือจากประเทศไทย ๑,๖๔๘ คน

๒. Long Range Parole (LRP) เป็นโครงการรับผู้ลี้ภัยอินโดจีน
จำนวน ๒๕,๐๐๐ คนเข้าประเทศโดยอาศัยการใช้อำนาจอนุมัติพิเศษของรัฐมนตรี
ยุติธรรมซึ่งได้ประกาศใช้อำนาจดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๒๑ กำหนดเวลา
ของโครงการก็คือตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๑ ถึง ๓๐ เมษายน ๒๕๒๒ ซึ่งใน
จำนวนผู้ลี้ภัยอินโดจีน ๒๕,๐๐๐ คนนี้เป็นผู้ลี้ภัยอินโดจีนจากประเทศไทยประมาณ
๑๕,๐๐๐ คน รวมทั้งผู้ลี้ภัยที่มาจากเรือด้วย

อย่างไรก็ดี ในช่วงสี่เดือนแรกของปีนี้ (ปี ๒๕๒๒) สหรัฐฯ ใ้รับผู้ลี้ภัย
อินโดจีนในประเทศไทยเข้าไปตั้งถิ่นฐานถาวรในสหรัฐฯ แล้วเป็นจำนวนทั้งสิ้น

^๑สถิติจากสำนักงานสวนภูมิภาคชาลวงใหญ่ฯ ประจำกรุงเทพ ฯ.

๗,๒๕๕ คน นอกจากนี้ยังมีผู้ลี้ภัยที่สหรัฐ ฯ ได้คัดเลือกไว้แล้วและอยู่ในระหว่าง
รอเดินทางไปยังสหรัฐ ฯ อีก ๑๐,๔๘๖ คน^๑ ปัจจุบันนี้สหรัฐ ฯ ได้เพิ่มจำนวน
ผู้ลี้ภัยอินโดจีนที่รับเข้าประเทศในแต่ละเดือนจาก ๒,๓๐๐ คน เป็นเดือนละ
๗,๐๐๐ คน และเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๒๒ ระหว่างการประชุมสุดยอด
ของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมตะวันตกที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น สหรัฐ ฯ
ก็ได้ประกาศเพิ่มจำนวนการรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนเข้าประเทศจากเดิมเดือนละ
๗,๐๐๐ คน เป็นเดือนละ ๑๔,๐๐๐ คน แต่ก็ไม่มีรายละเอียดว่าสหรัฐ ฯ จะเริ่ม
ดำเนินการตามคำแถลงดังกล่าวเมื่อใด และในจำนวนที่กำหนดนั้นจะเป็นผู้ลี้ภัย
อินโดจีนในประเทศไทยเท่าใดด้วย

อนึ่ง สหรัฐ ฯ ได้ใช้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ในการพิจารณาคัดเลือกผู้ลี้ภัย
อินโดจีนในประเทศไทยเข้าไปตั้งถิ่นฐานถาวรในประเทศ ทั้งนี้ โดยจำแนก
ประเภทของผู้ลี้ภัยอินโดจีนที่จะได้รับการพิจารณาไว้เป็น ๔ ประเภท คือ

ประเภทที่ ๑ เป็นญาติสนิทกับพลเมืองของสหรัฐ ฯ ซึ่งเป็นผู้มี
ถิ่นที่อยู่เป็นการถาวรในสหรัฐ ฯ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย หรือเป็นญาติสนิทของ
ผู้ลี้ภัยที่ใดเดินทางเข้าไปตั้งถิ่นฐานในสหรัฐ ฯ แล้ว ซึ่งความเกี่ยวพันในการเป็น
ญาติสนิทนั้นก็คือ จะต้องเป็นคู่สมรส พ่อแม่ บุตรธิดา พี่น้องที่สืบสายโลหิตเดียวกัน
ที่ยังมีคู่สมรส ปู่ย่าตายาย และหลานที่ยังมีคู่สมรส

ประเภทที่ ๒ เป็นผู้ที่เคยทำงานให้กับรัฐบาลสหรัฐ ฯ ซึ่งดำรง
ตำแหน่งนั้น ๆ อย่างน้อยอย่างน้อย ๖ เดือน นับจากวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๕

ประเภทที่ ๓ ได้แก่อุบัติภัยที่เคยทำงานอย่างใกล้ชิดให้กับสถาน
เอกอัครราชทูตสหรัฐ ฯ หรือได้รับการศึกษาและฝึกอบรมจากโรงเรียนในสหรัฐ ฯ

^๑สถิติจากสำนักงานส่วนภูมิภาคข้าหลวงใหญ่ ฯ ประจำกรุงเทพ ฯ.

หรือภายใต้ความอนุเคราะห์ของรัฐบาลสหรัฐ ฯ และเป็นผู้ที่เคยมีสถานะและตำแหน่งในรัฐบาลชุกกอนของเวียคนาม ลาว และเขมร ซึ่งถือเป็นอุปสรรคต่อการที่จะเดินทางไปยังประเทศที่สามอื่น ๆ นอกจากนี้ยังรวมถึงผู้ลี้ภัยที่มีคุณวุฒิหรือมีชื่อเสียงที่จะเป็นประโยชน์ต่อสหรัฐ ฯ ด้วย

ประเภทที่ ๔ ได้แก่ผู้ลี้ภัยที่ไม่มีคุณสมบัติเข้าชายในข้อหนึ่งข้อใดข้างต้น แต่จะอาศัยเหตุผลทางคานมนุษยธรรมในการพิจารณาปรับเข้าไปตั้งถิ่นฐานในสหรัฐ ฯ อาทิเช่น หญิงซึ่งสามีเคยทำงานให้กับรัฐบาลสหรัฐ ฯ และสามีได้เสียชีวิตขณะปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น

อนึ่ง ประธานาธิบดีสหรัฐ ฯ ได้มีคำสั่งตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่งใช้ชื่อว่า คณะทำงานระหว่างกระทรวง (Inter-agency Task Force) เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๒๐ โดยมีปลัดกระทรวงการต่างประเทศฝ่ายการเมืองของสหรัฐ ฯ เป็นประธาน คณะทำงานนี้มีหน้าที่ศึกษาและเตรียมการเกี่ยวกับโครงการระยะยาวที่จะนำมาใช้กับปัญหาผู้ลี้ภัยอินโดจีน ทั้งนี้ คณะทำงานได้มีการประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๒๐ แต่ปรากฏว่าผลการประชุม ตลอดจนผลการดำเนินงานของคณะทำงานนี้ไม่เป็นที่เปิดเผยแต่อย่างใด

นอกจากนั้น เมื่อประมาณเดือนมีนาคม ๒๕๒๒ ประธานาธิบดีสหรัฐ ฯ ได้มีคำสั่งตั้งสำนักงานผู้ประสานงานเกี่ยวกับเรื่องผู้ลี้ภัยขึ้น โดยมีนายทิด คลาร์ก ซึ่งดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูตประจำกระทรวง เป็นผู้ประสานงาน (Coordinator for Refugee Affairs) ประจำสำนักงานนี้ หน้าที่สำคัญของสำนักงาน ฯ ก็คือการวางแผนนโยบายระยะยาวเกี่ยวกับปัญหาผู้ลี้ภัย การพิจารณากำหนดจำนวนผู้ลี้ภัยที่สหรัฐ ฯ จะรับเข้าไปตั้งถิ่นฐานในประเทศ รวมทั้งกำหนดมาตรการต่าง ๆ ทั้งทางคานบริหารและนิติบัญญัติ เพื่อเสนอต่อประธานาธิบดีและคองเกรสสภา ซึ่งเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่าสหรัฐ ฯ ใ้ให้ความสนใจในปัญหานี้เป็นอย่างมากและอย่างจริงจัง

เมื่อพิจารณาหาที่ตลอดจนการดำเนินการของฝ่ายสหรัฐ ฯ ในส่วนที่
 เกี่ยวกับการรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนเข้าไปตั้งถิ่นฐานในประเทศโดยส่วนรวมแล้ว มีประเด็น
 ที่น่าสนใจคือ การใช้อำนาจอนุมัติพิเศษของรัฐมนตรียุติธรรมในการรับผู้ลี้ภัยอินโดจีน
 เข้าประเทศนี้ให้ประโยชน์แก่ฝ่ายไทยในเรื่องนี้มากนักน้อยเพียงใด ผู้เขียนมีความเห็น
 ว่า การใช้อำนาจอนุมัติพิเศษดังกล่าวเป็นการดำเนินการของฝ่ายบริหารที่ต้องการ
 จะเลี่ยงอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติคือรัฐสภา เนื่องจากเป็นทางที่กระทำได้เพราะมี
 กฎหมายให้อำนาจไว้ ขณะเดียวกันกฎหมายที่จะใช้ก็มีกรณีนี้จริง ๆ ก็ยังไม่มีควย
 การใช้อำนาจอนุมัติพิเศษดังกล่าวให้ประโยชน์แก่ฝ่ายที่เกี่ยวข้องรวมทั้งประเทศไทย
 ในแง่ที่ว่า ฝ่ายบริหารสามารถจะกำหนดจำนวนผู้ลี้ภัยที่จะรับเข้าประเทศได้โดยไม่ต้อง
 ถูกจำกัดโดยกฎหมายใด ๆ จึงทำให้มีความยืดหยุ่นพอสมควร ฉะนั้น หากกำหนด
 จำนวนผู้ลี้ภัยที่จะรับเข้าประเทศไว้เป็นจำนวนมากเท่าใด ลู่ทางที่สหรัฐ ฯ จะรับ
 ผู้ลี้ภัยจากประเทศไทยไปเป็นจำนวนมากก็มีมากขึ้นเท่านั้น แต่ทั้งนี้ก็เชื่อว่าฝ่ายบริหาร
 จะใช้อำนาจอนุมัติพิเศษได้ทุกกรณีก็หาไม่ เนื่องจากกฎหมายระบุไว้ว่าจะต้องเฉพาะ
 กรณีฉุกเฉินหรือเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมเท่านั้น ซึ่งก็เท่ากับเป็นข้อจำกัดอำนาจ
 ของฝ่ายบริหารในเรื่องนี้ไปในตัวด้วย เพราะฉะนั้นข้อเสียจึงอยู่ที่ว่า การใช้อำนาจ
 อนุมัติพิเศษดังกล่าวจะใช้อย่างไรไม่ได้ ผิดกับกรณีที่มีกฎหมายที่แน่นอนกำหนดระเบียบ
 แบบแผน ตลอดจนจำนวนที่แน่นอนที่จะรับผู้ลี้ภัยเข้าประเทศได้ ซึ่งจะเป็นผลให้ฝ่าย
 บริหารสามารถจะดำเนินการรับผู้ลี้ภัยเข้าประเทศได้อย่างสม่ำเสมอ แต่ทั้งนี้จำนวน
 ก็คงไม่มากเท่ากับการใช้อำนาจอนุมัติพิเศษ

อย่างไรก็ดี เกี่ยวกับการรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนเข้าประเทศของสหรัฐ ฯ นี้
 ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกแยกกันอย่างมากในหมู่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่ว่า
 รัฐบาลสมควรที่จะดำเนินการไปโดยมีกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง หรือคงให้

เป็นไปได้โดยการใช้อำนาจอนุมัติพิเศษต่อไป^๑ ซึ่งเรื่องนี้น่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะ
ทำให้การพิจารณาคำเนิการของฝ่ายรัฐบาลไม่อาจจะกระทำได้อย่างรวดเร็ว

นอกเหนือจากที่สหรัฐ ฯ มีบทบาทอย่างมากโดยตัวของตัวเองแล้ว
สหรัฐ ฯ ยังได้ใช้อิทธิพลของตนในการโน้มน้าวให้ประเทศอื่น ๆ ดำเนินการใน
ทางที่สอดคล้องกับฝ่ายสหรัฐ ฯ ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณารับผู้ลี้ภัย
อินโดจีนเข้าไปตั้งถิ่นฐานในประเทศต่าง ๆ เช่น กรีนิฝรั่งเศส แคนาดา และ
ออสเตรเลีย เป็นต้น ทั้งนี้ ก็จะได้เห็นได้จากคำแถลงของนางแพทรีเซีย เคเรียน
ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ต่อคณะอนุกรรมการ
ว่าด้วยการเข้าเมือง การเป็นพลเมือง และกฎหมายระหว่างประเทศของคณะกรรมการ
ตุลาการ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๒๑ ที่วashington ฯ ได้ทบทวนประเทศต่าง ๆ
ดังกล่าว ทั้งยังได้ดำเนินการในระดับระหว่างประเทศด้วย^๒

ออสเตรเลีย นอกเหนือจากสหรัฐ ฯ แล้ว ออสเตรเลียเป็นอีกประเทศ
หนึ่งที่มีบทบาทเกี่ยวกับปัญหาผู้ลี้ภัยอินโดจีนมาตั้งแต่ต้น กล่าวคือ ในระหว่างที่เหตุการณ์
เข้าขั้นวิกฤตก่อนหน้าที่ไซงอนจะแตกเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๑๘ ออสเตรเลียได้ให้
ความช่วยเหลือทางด้านการขนส่งทางอากาศ (air transport assistance)
แก่รัฐบาลเวียตนามใต้อตามคำขอของรัฐบาลนั้นและของรัฐบาลสหรัฐ ฯ ทั้งนี้โดยส่ง

^๑ Bernard Gwertzman, "Administration Remains Split on
an Approach to Refugee Admissions," The New York Times
(2 March 1978).

^๒ Statement by the Honorable Patricia M. Derian,
Assistant Secretary of State for Human Rights and Humanitarian
Affairs, before the Immigration, Citizenship and International
Law Subcommittee of the House of Representatives Committee
on the Judiciary, Tuesday, January 24, 10.00 a.m.

เครื่องบิน C-130 จำนวน ๓ เครื่องเข้าช่วยในการลำเลียงเสบียงอาหารไป
 ช่วยเหลือยังท้องถิ่นต่าง ๆ ในเวียดนามใต้ อีกทั้งยังช่วยอพยพขนย้ายประชาชน
 จากบริเวณที่มีการสู้รบไปไว้ในบริเวณอื่นที่ปลอดภัยกว่าด้วย และแม้ว่าสถาน
 เอกอัครราชทูตออสเตรเลียประจำไซงอนจะปิดทำการแล้วก็ตาม แต่รัฐบาล
 ออสเตรเลียก็ยังคงให้ความช่วยเหลือทางด้านการขนส่งทางอากาศต่อไปโดยการ
 มอบเครื่องบินของกองทัพอากาศออสเตรเลียจำนวน ๒ เครื่องให้แก่กองทัพอากาศ
 สหประชาชาติเพื่อใช้ในการขนส่งเครื่องอุปโภคบริโภค รวมทั้งสิ่งของบริจาค
 จากประเทศต่าง ๆ รวมทั้งจากออสเตรเลียเอง ตลอดจนสิ่งของบรรเทาทุกข์
 ขององค์การยูนิเซฟและของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ มายังกรุงเทพฯ ฯ และ
 เวียงจันทน์ เพื่อจัดส่งไปยังสถานต่อไป ซึ่งภารกิจนี้ก็ได้เริ่มกระทำตั้งแต่วันที่
 พฤษภาคม ๒๕๑๘ และยุติลงเมื่อต้นเดือนมิถุนายนของปีเดียวกัน

จากหลักฐานที่มีอยู่เป็นที่เปิดเผยว่า รัฐบาลออสเตรเลียได้รับคำเตือน
 ล่วงหน้าถึง ๓ สัปดาห์ว่า กองกำลังของฝ่ายเวียดนามเหนือและเวียกงจะสามารถ
 มีชัยชนะเหนือฝ่ายเวียดนามใต้ ซึ่งในช่วงนั้นได้มีการเตือนให้ชาวออสเตรเลียที่อยู่
 ในเวียดนามใต้อพยพออกจากไซงอนโดยใช้เครื่องบินของกองทัพอากาศออสเตรเลีย
 ในการลำเลียงขนย้ายบุคคลเหล่านั้นซึ่งได้แก่เจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตออสเตรเลีย
 ประจำไซงอนและครอบครัวมายังกรุงเทพฯ ฯ ก่อนที่จะเดินทางต่อไปยังออสเตรเลีย
 ที่เวบบินสุดท้ายที่รัฐบาลออสเตรเลียใช้ในการอพยพบรรเทาเจ้าหน้าที่ของตนได้ออก
 จากไซงอนในตอนบ่ายของวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๑๘ อันเป็นวันที่สถานเอกอัครราชทูต ฯ
 ปิดทำการ ผู้โดยสารที่มากับเที่ยวบินนี้ได้แก่เอกอัครราชทูตออสเตรเลียประจำเวียดนามใต้
 และเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูต ฯ ที่เหลืออยู่ รวมทั้งชาวเวียดนามอีก ๗๘ คน ซึ่ง
 ได้รับอนุญาตให้เข้าประเทศออสเตรเลียได้

๑ สถานเอกอัครราชทูตออสเตรเลียประจำไซงอนปิดทำการเมื่อวันที่ ๒๕
 เมษายน ๒๕๑๘ หัววันก่อนหน้าที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์จะยึดไซงอนได้

หนึ่ง ก่อนหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตออสเตรเลียประจำไซงอนจะปิด
 ทำการ ปรากฏว่ามีชาวเวียดนามยื่นความจำนงขอเข้าประเทศออสเตรเลียถึง
 ๓,๖๖๗ ราย แต่ได้รับอนุมัติเพียง ๓๖๖ รายเท่านั้น ซึ่งในจำนวนนี้ ๒๕๑ ราย
 เป็นผู้ที่ได้รับอนุมัติให้อยู่ในประเทศไคอย่างถาวร ส่วนที่เหลืออีก ๑๑๕ รายนั้น
 ได้รับอนุมัติให้อยู่ไคเพียงชั่วคราวเท่านั้น ในที่นี้ใคร่ขอกล่าวถึงเงื่อนไขของ
 ออสเตรเลียเกี่ยวกับการพิจารณาให้ชาวเวียดนามเข้าประเทศสักเล็กน้อย
 กล่าวคือ ในช่วงเวลานั้นการพิจารณาให้เข้าประเทศของออสเตรเลียจะแบ่ง
 เป็นสองลักษณะ คือ ให้เข้าอยู่ในประเทศอย่างถาวรและอย่างชั่วคราว สำหรับการ
 ให้อยู่ในประเทศไคอย่างถาวร (permanent entry) นั้น เงื่อนไขสำคัญ
 ก็คือการมาอยู่รวมกันของครอบครัว (family reunion) ซึ่งไคแก่ บุคคล
 ที่เป็นคู่สมรส บุตร บิดามารดา ของผู้ที่อาศัยอยู่ในออสเตรเลียอย่างถาวรแล้ว
 แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การตรวจสอบสุขภาพและความประพฤติของบุคคลผู้นั้นด้วย นอกจากนี้
 ยังมีข้อกำหนดเกี่ยวกับวิชาชีพบางอย่างและเฉพาะผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษ
 เท่านั้น ส่วนกรณีการให้อยู่ในประเทศไคชั่วคราว (temporary entry) นั้น
 ไคทั้งเงื่อนไขว่า ไคแก่กรณีของผู้ที่เป็นภรรยา บุตร และ/หรือคู่หมั้นของนักศึกษา
 ชาวเวียดนามที่กำลังศึกษาอยู่ในออสเตรเลียขณะนั้น และผู้ที่มีความสัมพันธ์อย่าง
 ใกล้ชิดมาเป็นเวลานานกับรัฐบาลออสเตรเลียในช่วงที่ออสเตรเลียเข้าไปมีบทบาท
 ในเวียดนามใต้อ ซึ่งชีวิตของบุคคลเหล่านั้นจะตกอยู่ในอันตรายหากจะคงอยู่ใน
 เวียดนามต่อไป

สำหรับประเทศไทยนั้น ออสเตรเลียไคให้ความสนใจที่จะรับผู้ลี้ภัยอินโดจีน
 จากประเทศไทยเข้าไปตั้งถิ่นฐานในออสเตรเลียเป็นครั้งแรกเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๑๘
 หลังจากที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคนเข้าเมืองและกิจการชาติพันธุ์ (Ministry
 of Immigration and Ethnic Affairs) ของออสเตรเลีย คือ นายไมเคิล
 จอห์น แมคเคลลาร์ ไคแถลงนโยบายของออสเตรเลียเกี่ยวกับการที่จะรับผู้ลี้ภัย

อินโคโนจีนจำนวน ๘๐๐ คนเข้าประเทศเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๑๔ แล้ว ซึ่งส่วนใหญ่ของผู้ลี้ภัย ๘๐๐ คนนี้จะเป็นผู้ลี้ภัยอินโคโนจีนที่ไปจากประเทศไทย ทั้งนี้ทางการออสเตรเลียได้ตั้งหลักเกณฑ์ในการพิจารณาตามความสำคัญก่อนหลังเป็นลำดับดังนี้ คือ

๑. คู่สมรส บุตร บิดามารดา พี่และน้องของผู้ที่ได้ไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในออสเตรเลียแล้ว
๒. คู่สมรสและบุตรของคนสัญชาติออสเตรเลียหรือผู้ที่เคยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับออสเตรเลีย เช่น ลูกจ้างของสถานเอกอัครราชทูตออสเตรเลีย หรือบุคคลที่เคยทำงานร่วมกับทางการออสเตรเลีย
๓. บุคคลที่เคยยื่นความจำนงผ่านสถานเอกอัครราชทูตออสเตรเลีย และสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ

ในการนี้ ทางการออสเตรเลียจะรับภาระในค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การจัดหาที่พัก และการจัดหางานให้แก่ผู้ลี้ภัยที่เดินทางไปตั้งถิ่นฐานในออสเตรเลียแล้ว ซึ่งงบประมาณในเรื่องเหล่านี้ทางการออสเตรเลียได้ตั้งไว้เป็นจำนวน ๑,๕๐๐,๐๐๐ เหรียญออสเตรเลีย

ตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ข้างต้นนี้ รัฐบาลออสเตรเลียจึงได้ส่งเจ้าหน้าที่พร้อมควายนายแพทย์อีก ๑ คนมายังประเทศไทยเมื่อต้นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๔ เพื่อทำการคัดเลือกผู้ลี้ภัยอินโคโนจีนเข้าไปตั้งถิ่นฐานในออสเตรเลีย ซึ่งขณะนั้นมีผู้ลี้ภัยอินโคโนจีนอยู่ในประเทศไทยแล้วเป็นจำนวนถึง ๖๘,๑๘๘ คน (ยอดประจำวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๑๔)^๑ ผลของการคัดเลือกครั้งนี้ปรากฏว่าผู้ลี้ภัยอินโคโนจีนจำนวน ๕๖๘ คนได้รับคัดเลือกให้เข้าไปตั้งถิ่นฐานในออสเตรเลีย ซึ่งนับเป็นผู้ลี้ภัยอินโคโนจีนรุ่นแรกจากประเทศไทยที่ได้เข้าไปตั้งถิ่นฐานในออสเตรเลีย

^๑สถิติจากศูนย์ดำเนินการเกี่ยวกับผู้อพยพ กระทรวงมหาดไทย.

เป็นที่น่าสังเกตว่า ออสเตรเลียได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้แก่ประเทศไทยน้อยกว่าประเทศอื่น คงจะเห็นได้ว่าออสเตรเลียตกลงใจที่จะรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนจากประเทศไทยเมื่อ ๕ เดือนหลังจากที่เหตุการณ์ในเวียดนามสิ้นสุดลง ฮองกงกลับเป็นประเทศแรกที่ออสเตรเลียเข้าช่วยแบ่งเบาภาระในเรื่องนี้ ซึ่งเหตุผลอาจจะอยู่ที่ว่าเพราะฮองกงเป็นประเทศในเครือจักรภพ เช่นเดียวกัน รวมทั้งสิงคโปร์และมาเลเซียด้วย ประกอบกับในช่วงแรก ๆ ของการลี้ภัยนั้น สหรัฐ ฯ ได้เข้ารับผิดชอบสำหรับกรณีผู้ลี้ภัยที่สหรัฐ ฯ นำเข้ามาในประเทศไทยอยู่แล้วด้วยก็ได้

ต่อมา ในปี ๒๕๒๐ รัฐบาลออสเตรเลียได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๒๐ ให้รับผู้ลี้ภัยอินโดจีนจากประเทศไทยอีก ๕๕๐ คน เข้าไปตั้งถิ่นฐานในออสเตรเลีย ซึ่งเงื่อนไขในการพิจารณาที่ยังคงให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกในเรื่องการได้เข้าไปอยู่รวมในครอบครัวเดียวกัน สิ่งที่น่าพิจารณาในที่นี้ก็คือ อิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ รวมทั้งสื่อมวลชนภายในประเทศมีส่วนในการตัดสินใจของรัฐบาลในครั้งนี้เป็นอย่างมาก คงจะเห็นได้ว่าในช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๑๙ - มกราคม ๒๕๒๐ สื่อมวลชนภายในประเทศของออสเตรเลียได้ตีพิมพ์บทความต่าง ๆ ตลอดจนคำเรียกร้องของสมาคมและองค์การการกุศลเอกชนทั้งหลายที่ให้รัฐบาลรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนเข้าประเทศมากขึ้น สิ่งเหล่านี้มีผลให้รัฐบาลต้องตัดสินใจดำเนินการตามมติมหาชนภายในประเทศในเวลาต่อมา และภายในเดือนเดียวกันนี้เองรัฐบาลออสเตรเลียได้ส่งนายปีเตอร์ ติม ซึ่งเป็นวุฒิสมาชิก และดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการประจำของวุฒิสภาเกี่ยวกับกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงกลาโหม (Senate Standing Committee on Foreign Affairs and Defence) เดินทางมาประเทศไทย เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงและหาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทยด้วย

อย่างไรก็ดี ในวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๒๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
คนเข้าเมือง ๑ ของออสเตรเลีย (นายแมคเคลลาร์) โต้แถลงในรัฐสภาเกี่ยวกับ
แนวนโยบายในการรับผู้ลี้ภัยเข้าประเทศของออสเตรเลียรวม ๖ ข้อด้วยกัน ซึ่งสาระ
สำคัญพอสรุปได้เป็น ๔ ข้อ คือ

๑. รัฐบาลจะรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนเข้าไปตั้งถิ่นฐานในออสเตรเลียเพื่อ
สนองตอบคำวิงวอนของชาห์หลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติ
๒. รัฐบาลจะจัดตั้งคณะกรรมการประจำระหว่างกระทรวง
ว่าด้วยเรื่องผู้ลี้ภัยขึ้นเพื่อให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงคนเข้าเมือง ๑
๓. รัฐบาลจะสนับสนุนองค์การการกุศลทั้งหลายที่ต้องการให้
ความช่วยเหลือแก่ผู้ลี้ภัย
๔. รัฐบาลจะส่งเจ้าหน้าที่ไปประจำสำนักงานชาห์หลวงใหญ่ ๑
ณ นครเจนีวา และที่ประเทศไทย เพื่อช่วยแก้ปัญหาผู้ลี้ภัย
อินโดจีน และจะรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนที่อยู่ในประเทศไทยหรือ
ในบริเวณใกล้เคียงเข้ามาตั้งถิ่นฐานในออสเตรเลียเป็น
ประจำ

ปรากฏว่า สื่อมวลชนภายในประเทศได้ให้ความสนับสนุนแนวนโยบายที่รัฐบาลได้
แถลงข้างต้นนี้อย่างเต็มที่ เช่นเดียวกับสมาคมและองค์การการกุศลเอกชนซึ่งมีอิทธิพล
ต่อการวางนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การช่วยเหลือผู้ลี้ภัยของ
ออสเตรเลียที่เรียกชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า Austcare (Australian Care
of Refugees) ดังจะเห็นได้ว่า ในเดือนเมษายน ๒๕๒๐ องค์การ Austcare
ได้เสนอให้รัฐบาลพิจารณาผู้ลี้ภัยอินโดจีนที่เป็นชาวเวียตนามและชาวเขมร เข้า

^๑"Refugees: One Step Forward," (editorial) The Age
(25 May 1977), 9.

มาทำงานด้านเกษตรกรรมภายในประเทศ โดยให้เพิ่มจำนวนเป็นประมาณปีละ ๑๐,๐๐๐ คน ในเวลา ๒ ปี ซึ่งข้อเสนอนี้ได้รับการสนับสนุนจากสหพันธ์เกษตรกรออสเตรเลีย (Australian Farmer Federation) ด้วย

อนึ่ง สำหรับองค์การ Austcare นั้นกล่าวได้ว่ามีบทบาทในเรื่องการให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทยมากพอสมควร แม้จะมีใครส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาปฏิบัติงานในประเทศไทยเช่นองค์การการกุศลเอกชนอื่น ๆ ที่ใคร่กล่าวมาแล้วก็ตาม ทั้งนี้โดยการให้ความช่วยเหลือผ่านองค์การการกุศลเอกชนต่าง ๆ ซึ่งใคร่เข้ามามีโครงการช่วยเหลือคนต่าง ๆ กันในประเทศไทยอยู่แล้ว อาทิเช่น Australian Council of Churches, Australian Save the Children Fund, Australian Catholic Relief และ YMCA เป็นต้น ซึ่งความช่วยเหลือทั้งหมดที่องค์การ Austcare ให้แก่องค์การเหล่านี้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๒๐ มีมูลค่าถึง ๔๑๕,๐๐๐ เหรียญออสเตรเลีย

อย่างไรก็ตาม ปัญหาผู้ลี้ภัยอินโดจีนได้กลายเป็นหัวข้อหนึ่งที่พรรคการเมืองในออสเตรเลียหยิบยกขึ้นมาเป็นหัวข้อในการรณรงค์เพื่อหาเสียงเลือกตั้งเมื่อเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๒๐ กล่าวคือ พรรคแรงงานซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านในขณะนั้นได้แสดงท่าทีอย่างเปิดเผยว่า หากพรรคแรงงานได้รับเลือกตั้งเป็นรัฐบาลแล้ว ออสเตรเลียจะไม่ยอมรับผู้ลี้ภัยที่ไม่ได้ผ่านการคัดเลือกเข้าประเทศอีก และจะผลักดันผู้ลี้ภัยที่มาทางเรือกลับไปยังประเทศที่ขับไล่อุบัติภัยออกมา ท่าทีนี้ของฝ่ายค้านเกิดขึ้นเนื่องจากมีผู้ลี้ภัยชาวเวียดนามที่อพยพมาทางเรือลี้ภัยไปถึงฝั่งออสเตรเลียเป็นจำนวนมาก บุคคลเหล่านี้จึงไม่ได้ผ่านการคัดเลือกและการตรวจสอบสุขภาพจากเจ้าหน้าที่ทางการออสเตรเลีย นโยบายดังกล่าวของพรรคฝ่ายค้านได้ก่อให้เกิดการวิพากษ์-วิจารณ์อย่างมากทางสื่อมวลชนภายในประเทศซึ่งส่วนใหญ่มีท่าทีไม่เห็นด้วยกับนโยบายนี้

^๑"Austcare Proposal: Farm Scheme for Refugees," The Canberra Times (25 April 1977). "Take in 10,000 Asians," SUN (25 April 1977). "Australia Asked to Take More Refugees," The West Australian (25 April 1977).

ตรงกันข้ามล่อมวลชนกลับต้องการให้รัฐบาลรับผู้ลี้ภัยมากขึ้น ขณะเดียวกันก็สนับสนุนให้รัฐบาลกำหนดมาตรการที่แน่นอนในเรื่องนี้ด้วย

ทางคานพรรครัฐบาล (พรรคลิเบอร์ล) นั้น นายกรัฐมนตรี มัลคัม เฟรเซอร์ ได้หาเสียงโดยประกาศว่า พรรครัฐบาลยังคงยืนยันที่จะรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนเข้าประเทศ แต่คงจะต้องมีการจำกัดจำนวนที่แน่นอนต่อไป นอกจากนี้ รัฐมนตรีรวมคณะรัฐบาลก็ได้แถลงหาที่ในแนวที่สอดคล้องกัน โดยต่างก็เห็นว่าออสเตรเลียควรจะรับผิดชอบต่อผู้ลี้ภัยอินโดจีนในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน การที่พรรคฝ่ายค้านจะผลักดันผู้ลี้ภัยอินโดจีนออกไปจากออสเตรเลียเป็นการไม่ยอมรับความจริงและขาดมนุษยธรรม ซึ่งหากออสเตรเลียทำเช่นนั้น ก็อาจจะไม่มีประเทศใดเป็นฝ่ายออสเตรเลียเลย^๒ แต่อย่างไรก็ดี ในวันสุดท้ายของการหาเสียง คือวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๒๐ นายแมคเคลลาร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคนเข้าเมือง ได้แถลงว่า หากพรรครัฐบาลได้กลับเข้ามาบริหารประเทศอีก ออสเตรเลียจะไม่ยอมรับผู้ลี้ภัยที่เดินทางมายังออสเตรเลียเองโดยไม่ผ่านการตรวจสอบคัดเลือก ทั้งนี้ได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ออสเตรเลียที่ส่งไปประจำที่มาเลเซียและประเทศไทยประกาศให้ผู้ลี้ภัยในสองประเทศนั้นทราบนโยบายดังกล่าวนี้แล้ว รวมทั้งได้สั่งการไปยังสถานเอกอัครราชทูตออสเตรเลียที่ฮานอยด้วย ซึ่งในที่สุดผลปรากฏว่าพรรครัฐบาลได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง ดังนั้น นโยบายของออสเตรเลียจึงคงเป็นไปตามที่แถลงไว้

อนึ่ง เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ผู้ลี้ภัยชาวเวียดนามจำนวน ๑๘๗ คน ได้ทำการจี้เรือประมงนำลี้กอินทนิลสมัยของทางการเวียดนามชื่อ SONG BE 12 และบังคับให้เดินทางไปจนถึงฝั่งออสเตรเลีย รัฐบาลเวียดนามได้ขอให้รัฐบาล

^๑ "Problems by the Boatload," (editorial) The Age (25 November 1977), 9. Frank Cranston, "Labor Might Send Boat Refugees Back," The Canberra Times (25 November 1977).

^๒ "PM May Return Refugees," The Age (26 November 1977), 3.

ออสเตรเลียส่งมอบเรือลำดังกล่าวพร้อมทั้งบุคคลทั้งหมดในเรือคืนให้แก่รัฐบาล
เวียดนาม แต่รัฐบาลออสเตรเลียได้ขอให้มีการพิสูจน์กรรมสิทธิ์ที่แน่นอนของเรือ
ลำนั้นก่อน จึงจะคืนให้ได้ สำหรับบุคคลในเรือ นั้น หากผู้ใดประสงค์จะกลับ
เวียดนาม ก็จะได้รับอนุญาตให้กลับ ผู้ใดที่ประสงค์จะขอลี้ภัยอยู่ในออสเตรเลีย
ออสเตรเลียก็จำเป็นต้องรับไว้ตามหลักมนุษยธรรมและความผูกพันตามกฎหมาย^๑
ซึ่งกรณีนี้ยุติลงด้วยการที่รัฐบาลออสเตรเลียคืนเรือพร้อมลูกเรือและยามเฝ้าเรือ
อีก ๖ คนซึ่งประสงค์จะกลับเวียดนามให้แก่ทางการเวียดนาม ส่วนผู้โดยสาร
ชาวเวียดนามทั้ง ๑๘๗ คนนั้น รัฐบาลออสเตรเลียปฏิเสธที่จะคืนให้แก่ทางการ
เวียดนามโดยยืนยันเหตุผลที่กล่าวแล้วข้างต้น แมว่าทางการเวียดนามจะอ้างว่า
บุคคลเหล่านั้นเป็นโจรสลัดก็ตาม ทั้งนี้ รัฐบาลออสเตรเลียยังเข้าใจดีว่า กรณี
นี้อาจเป็นเหตุกระทบกระเทือนความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างเวียดนามและ
ออสเตรเลียด้วย^๒ ปฏิกริยาดังกล่าวของออสเตรเลียได้แสดงให้เห็นอย่าง
เด่นชัดว่าออสเตรเลียได้ปฏิบัติตามอนุสัญญาเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย ค.ศ. ๑๙๕๑
อย่างเคร่งครัดในฐานะประเทศภาคีของอนุสัญญา ฯ ซึ่งมีผลทำให้ออสเตรเลีย
ต้องยอมรับฐานะและให้ความคุ้มครองผู้ลี้ภัย ผู้พลัดถิ่น ตลอดจนบุคคลไร้สัญชาติ
(stateless persons) ตามนัยแห่งอนุสัญญา ฯ

ต่อมาในเดือนมีนาคม ๒๕๒๑ รัฐบาลออสเตรเลียได้แถลงว่า ก่อนสิ้นปี
งบประมาณ (วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๑) ออสเตรเลียจะรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนเพิ่มขึ้น
อีก ๒,๐๐๐ คน และสำหรับปีงบประมาณต่อไปคือ ๒๕๒๑ - ๒๕๒๒ ก็จะต้องรับเพิ่ม
ในอัตรา ๒,๐๐๐ คนเช่นเดิม ดังนั้น ตามโครงการนี้จะมีผลให้ยอดผู้ลี้ภัยอินโดจีน
ที่ออสเตรเลียจะรับเข้าประเทศจนถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๒ มีจำนวน ๘,๐๐๐ คน

^๑ แถลงของนายแอนครูว์ พิค็อก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
ต่างประเทศออสเตรเลีย เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๐.

^๒ แถลงของนายแอนครูว์ พิค็อก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
ต่างประเทศออสเตรเลีย เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๒๐.

และที่เหลือจะเป็นผู้ลี้ภัยที่มาทางเรือซึ่งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนั้นรัฐบาลออสเตรเลียก็ยังตกลงใจบริจาคเงินจำนวน ๑.๓ ล้านเหรียญออสเตรเลีย (ประมาณ ๑.๕ ล้านเหรียญสหรัฐ ฯ) สมทบโครงการความช่วยเหลือของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคสำหรับปี ๒๕๒๑ นี้ และอีกจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ เหรียญออสเตรเลียสำหรับโครงการทั่วไปประจำปี ๒๕๒๑ (๑๙๗๘ General Programmes) ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ซึ่งการบริจาค่นี้จะมีผลให้เงินบริจาคทั้งหมดของออสเตรเลียสำหรับโครงการทั่วไปประจำปี ๒๕๒๑ ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ มีมูลค่าทั้งสิ้น ๗๕๐,๐๐๐ เหรียญออสเตรเลีย

จากท่าทีของออสเตรเลียดังที่โลกกล่าวมาแล้วเห็นได้ว่า ออสเตรเลียยังคงให้ความสำคัญต่อกรณีของผู้ลี้ภัยที่มาทางเรือมากกว่าผู้ลี้ภัยที่มาทางบก การจัดสรรจำนวน (quota) ผู้ลี้ภัยอินโดจีนที่ออสเตรเลียจะรับเข้าประเทศส่วนใหญ่ก็จะเป็นผู้ลี้ภัยทางเรือ ทั้งนี้เป็นที่เข้าใจได้ว่า ออสเตรเลียเกรงว่าจะมีผู้ลี้ภัยทางเรือไปถึงฝั่งออสเตรเลียจนเป็นเหตุให้ออสเตรเลียต้องรับผู้ลี้ภัยเหล่านั้นไว้โดยผู้ลี้ภัยไม่ทันไ้รับการตรวจสอบสุขภาพก่อน ดังที่ได้ปรากฏมาและเป็นปัญหาเกิดขึ้นเนื่องจากผู้ลี้ภัยบางคนเป็นโรคที่สังคมรังเกียจ เช่น โรคเรื้อน เป็นต้น

อย่างไรก็ดี คาดว่าออสเตรเลียจะมีบทบาทในเรื่องนี้มากขึ้นในอนาคต เนื่องจากแรงผลักดันภายในประเทศอื่นจะทำให้จำนวนผู้ลี้ภัยอินโดจีนที่ออสเตรเลียรับเข้าประเทศมีจำนวนมากขึ้น สำหรับขณะนี้ปรากฏว่าออสเตรเลียรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนจากประเทศไทยเข้าไปตั้งถิ่นฐานในประเทศแล้วเป็นจำนวน ๕,๘๕๕ คน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผู้ลี้ภัยที่มาทางเรือ ๒,๓๘๕ คน (ยอดประจำวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๒) ๑

ฝรั่งเศส ฝรั่งเศสได้ให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทย มาตลอดตั้งแต่แรกโดยการช่วยรับผู้ลี้ภัยเข้าไปตั้งถิ่นฐานในประเทศฝรั่งเศสเป็น

๑สถิติจากสำนักงานส่วนภูมิภาคข้าหลวงใหญ่ ฯ ประจำกรุงเทพฯ ฯ

จำนวนมากเป็นลำดับสองรองจากสหรัฐ ฯ คือ ๓๔,๕๖๔ คน (ยอดประจำวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๒)^๑ ทั้งนี้โดยมิได้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแต่อย่างใด

การรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนที่อยู่ในประเทศไทยเข้าไปตั้งถิ่นฐานในประเทศของฝรั่งเศสเป็นการรับแบบไม่จำกัด (ceiling) และไม่มีโครงการที่แน่นอนเป็นงวด ๆ เช่นโครงการของสหรัฐ ฯ ที่โลกดวมาแล้ว หากแต่เป็นการรับไปเรื่อย ๆ ประมาณเดือนละ ๑,๐๐๐ - ๑,๒๐๐ คน ซึ่งนับเป็นจำนวนมากพอสมควร และข้อนี้ก็เป็นข้ออ้างที่ฝรั่งเศสที่จะไม่ต้องการช่วยเหลือทางการเงินอีก

อย่างไรก็ดี เป็นที่น่าสังเกตว่า ตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๒๑ เป็นต้นมาจนถึงขณะนี้ (มิถุนายน ๒๕๒๒) จำนวนผู้ลี้ภัยอินโดจีนที่ฝรั่งเศสรับจากประเทศไทยในแต่ละเดือนลดลง คืออยู่ในอัตราเดือนละประมาณ ๔๐๐ - ๖๕๐ คน ซึ่งเหตุผลในเรื่องนี้ก็คือ ฝรั่งเศสต้องให้ความสนใจในการรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนจากสิงคโปร์เข้าประเทศมากกว่ากรณีของประเทศไทย เนื่องจากสิงคโปร์มีกฎเกณฑ์เคร่งครัดมาก กล่าวคือ สิงคโปร์จะยอมรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนไว้ในประเทศจำนวนหนึ่ง และหากไม่มีประเทศใดรับผู้ลี้ภัยที่เข้ามาแล้วออกไปจากสิงคโปร์ภายในเวลาที่กำหนดแล้ว สิงคโปร์จะไม่ยอมรับผู้ลี้ภัยที่จะเข้ามาใหม่อีก จึงทำให้ฝรั่งเศสต้องหันไปให้ความสำคัญทางด้านสิงคโปร์ก่อน

สำหรับกรณีการรับผู้ลี้ภัยเข้าไปตั้งถิ่นฐานของฝรั่งเศสมีประเด็นที่น่าพิจารณาคือ เหตุใดฝรั่งเศสจึงเข้ามาช่วยเหลือรับผู้ลี้ภัยไปเป็นจำนวนมาก คำตอบที่น่าจะเป็นไปได้ก็คือ เพราะพื้นฐานทางประวัติศาสตร์ของฝรั่งเศสได้มีส่วนเกี่ยวพันอยู่ในดินแดนแห่งนี้มาช้านาน จึงยังคงมีความผูกพันและคิดว่าตนจะต้องรับผิดชอบด้วย นอกจากนั้นยังเป็นที่น่าสังเกตด้วยว่า แม้ฝรั่งเศสจะต้องรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนเข้าไปตั้งถิ่นฐานในประเทศเป็นจำนวนมากเฉพาะจากประเทศไทยก็เกือบ ๔๐,๐๐๐ คนแล้วนั้น

^๑สถิติจากสำนักงานส่วนภูมิภาคข้าหลวงใหญ่ ฯ ประจำกรุงเทพฯ ฯ

แต่ปรากฏว่าไม่เคยมีข่าวเลยว่าชาวฝรั่งเศสมีปฏิกริยาในเรื่องนี้ ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่า น่าจะเป็นเพราะรัฐบาลฝรั่งเศสดำเนินการในเรื่องนี้มาอย่างเงียบ ๆ โดยตลอด ไม่มีการโฆษณาเผยแพร่ให้เป็นที่สนใจเป็นพิเศษ จึงทำให้ชาวฝรั่งเศสเองไม่ให้ความสนใจในเรื่องนี้ จึงไม่มีปฏิกริยาเกิดขึ้น ผลก็คือรัฐบาลสามารถดำเนินการในลักษณะนี้ได้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

แคนาดา แคนาดาได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทย ทั้งทางด้านการเงินและการรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนไปตั้งถิ่นฐานถาวรในประเทศมาเป็นลำดับดังนี้ คือ

ในปี ๒๕๒๐ แคนาดาได้ให้เงินช่วยเหลือเพื่อสมทบโครงการความช่วยเหลือของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ในประเทศไทยเป็นเงิน ๒๕๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ ฯ และมีเงื่อนไขว่าเงินจำนวนดังกล่าวจะใช้ในการให้ความช่วยเหลือเฉพาะกรณีผู้ลี้ภัยที่มาทางเรือเท่านั้น นอกจากนั้นยังได้บริจาคเพื่อสมทบโครงการความช่วยเหลือของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ในภูมิภาคเอเชียอีกเป็นจำนวน ๔๔๓,๘๒๕ เหรียญสหรัฐ ฯ ด้วย

นอกจากความช่วยเหลือในรูปของเงินสดแล้ว รัฐบาลแคนาดายังให้ความช่วยเหลือด้านอาหารแก่รัฐบาลไทยสำหรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทยอีก ซึ่งเป็นความช่วยเหลือในลักษณะสองฝ่าย (bilateral aid) กล่าวคือ รัฐบาลแคนาดาได้บริจาคนมผง (milk powder) คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น ๔๗๐,๐๐๐ เหรียญแคนาดา ให้แก่ประเทศไทยโดยมีเงื่อนไขว่ารัฐบาลไทยหรือองค์กรที่เป็นที่ยอมรับของรัฐบาลแคนาดาจะเป็นผู้ดำเนินการแจกจ่ายนมผงนี้โดยไม่คิดราคา และนมผงนี้จะใช้สำหรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทยเท่านั้น ทั้งนี้ ความช่วยเหลือดังกล่าวได้กระทำโดยมีการแลกเปลี่ยนหนังสือระหว่างกันเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๒๐

ต่อมา ในปี ๒๕๒๑ แคนาดาได้ตกลงใจกับผู้ลี้ภัยที่มาทางเรือเข้าประเทศ เป็นจำนวน ๕๐ ครอบครัวต่อเดือน โดยเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๒๑ เป็นต้นไป แต่ไม่ได้กำหนดว่าจะเป็นผู้ลี้ภัยที่มาทางเรือจากประเทศไทยเป็นจำนวนเท่าใด จนกระทั่งเดือนกันยายน ๒๕๒๑ แคนาดาจึงได้ประกาศว่าจะรับผู้ลี้ภัยที่มาทางบก จากประเทศไทยเข้าประเทศอีก ๒๐ ครอบครัวต่อเดือน นอกจากนั้นยังได้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินสมทบโครงการความช่วยเหลือของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ในประเทศไทยอีก ๕๐๐,๐๐๐ เหรียญแคนาดา โดยผ่านทางทบวงการพัฒนาระหว่างประเทศของแคนาดาที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า CIDA (Canadian International Development Agency) นอกเหนือจากเงินบริจาคสมทบโครงการความช่วยเหลือของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ ในประเทศไทย สำหรับปี ๒๕๒๑ เป็นจำนวน ๔๖๓,๘๒๑ เหรียญสหรัฐ ฯ ซึ่งรัฐบาลแคนาดาได้บริจาคไว้แล้ว

อย่างไรก็ดี ในวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๒๑ รัฐบาลแคนาดาได้ประกาศที่จะรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนเข้าประเทศเพิ่มขึ้น กล่าวคือ แคนาดาจะรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนจำนวน ๕,๐๐๐ คนเข้าไปตั้งถิ่นฐานถาวรในแคนาดาสำหรับปี ๒๕๒๒ ซึ่งจะเท่ากับจำนวนประมาณ ๓ เท่าของที่รับอยู่ในขณะนั้น ขณะเดียวกันก็จะเพิ่มเงินบริจาคที่จะให้แก่สำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ จากเดิมปีละ ๑ ล้านเหรียญแคนาดา เป็น ๒ ล้านเหรียญแคนาดา

อนึ่ง อาจกล่าวได้ว่า การตกลงใจของรัฐบาลแคนาดาตามประกาศ ในวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๒๑ นี้ ส่วนหนึ่งน่าจะเป็นผลมาจากความพยายามของฝ่ายไทยควย นั่นก็คือการที่เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงออกตาวาพร้อมควย ข้าราชการประจำสถานเอกอัครราชทูต ฯ ได้เข้าชี้แจงให้บรรดาสมาชิกรัฐสภาของแคนาดาที่สนใจในปัญหาผู้ลี้ภัยอินโดจีนฟัง เมื่อประมาณกลางเดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๑ ซึ่งหลังจากนั้นก็ปรากฏว่าสมาชิกรัฐสภาของแคนาดาได้นำเรื่องเข้าหารือ

ในที่ประชุมคณะกรรมการประจำของแคนาดาถึง ๒ ครั้ง คือ ที่ประชุมคณะกรรมการประจำว่าด้วยเรื่องแรงงาน กำลังคนและคนเข้าเมือง และที่ประชุมคณะกรรมการว่าด้วยเรื่องนโยบายต่างประเทศ ซึ่งในที่สุดก็มีผลให้รัฐบาลแคนาดาต้องคัดสินใจเพิ่มความช่วยเหลือมากขึ้นดังกล่าวแล้ว

สำหรับในปี ๒๕๒๒ นี้ รัฐบาลแคนาดาได้มีประกาศเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๒๒ ว่า แคนาดาจะรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนเข้าประเทศเพิ่มขึ้นอีก ๓,๐๐๐ คน ดังนั้นคาดว่าในปี ๒๕๒๒ จะมีผู้ลี้ภัยจากอินโดจีนทั้งที่มาทางบกและทางเรือเข้าไปตั้งถิ่นฐานถาวรในแคนาดาเป็นจำนวนประมาณ ๑๒,๐๐๐ คน

จะเห็นได้ว่าในกรณีของแคนาดา นี้ แคนาดาได้เพิ่มความช่วยเหลือที่ให้แกผู้ลี้ภัยอินโดจีนมากขึ้นเป็นลำดับเรื่อยมาทั้งในด้านการเงินและการรับผู้ลี้ภัยเข้าประเทศ ซึ่งปรากฏว่าจนถึงบัดนี้ (เดือนมิถุนายน ๒๕๒๒) แคนาดาได้รับผู้ลี้ภัยจากอินโดจีนเฉพาะจากประเทศไทยเข้าไปตั้งถิ่นฐานในประเทศแล้วเป็นจำนวน ๑,๒๔๑ คน^๑ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการของรัฐบาลแคนาดาในเรื่องนี้ก็เป็นผลมาจากแรงสนับสนุนจากมติมหาชนภายในประเทศเป็นสำคัญ ทั้งจากฝ่ายรัฐสภาและจากภาคเอกชน อันได้แก่องค์การการกุศลต่าง ๆ ซึ่งได้ให้ความสนใจต่อบุญนี้เป็นอย่างมาก จึงจะเห็นได้จากการที่มีผู้แทนขององค์การเหล่านั้นเดินทางมาประเทศไทยเพื่อศึกษาหาข้อมูลอยู่เสมอ ๆ อาทิเช่น การมาเยือนประเทศไทยของ Archbishop Plourde ผู้แทนองค์การศาสนาแคทอลิกในแคนาดาเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๒๒ เป็นต้น

ญี่ปุ่น ญี่ปุ่นได้ให้ความช่วยเหลือแกผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทยในด้านการเงินมากเป็นอันดับสองรองจากสหรัฐ ฯ ทั้งนี้โดยการบริจาคสมทบโครงการความช่วยเหลือของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ ฯ มาโดยตลอด กล่าวคือ ปี ๒๕๑๘ - ๒๕๒๐

^๑สถิติจากสำนักงานส่วนภูมิภาคข้าหลวงใหญ่ ฯ ประจำกรุงเทพ ฯ

จำนวน ๑,๘๕๒,๒๑๐ เหรียญสหรัฐ ฯ ปี ๒๕๒๑ จำนวน ๑๐,๒๓๔,๒๓๔ เหรียญ-
สหรัฐ ฯ และสำหรับปี ๒๕๒๒ ญี่ปุ่นได้บริจาคว่าแล้วเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๒๒
เป็นเงิน ๑๑,๕๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ ฯ และต่อมาได้รับปากว่าจะบริจาคเพิ่ม
เติมอีก ๑๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ^๑

สำหรับด้านการรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทยไปตั้งถิ่นฐานในญี่ปุ่นนั้น
ปรากฏว่าจากสถิติของสำนักงานส่วนภูมิภาคชาลวงใหญ่ ฯ ประจำกรุงเทพ ฯ
นับตั้งแต่ปี ๒๕๑๔ มาจนถึงปัจจุบัน (ปี ๒๕๒๒) ญี่ปุ่นรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนจากประเทศ
ไทยไปตั้งถิ่นฐานถาวรในญี่ปุ่นแล้วเพียง ๕ คนเท่านั้น^๒ ซึ่งบุคคลทั้ง ๕ นี้ล้วนแต่
เป็นผู้ที่มีสามีหรือมีภรรยาเป็นชาวญี่ปุ่นทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๒๒
มีข่าวว่า รัฐบาลญี่ปุ่นได้อนุมัติมาตรการที่จะให้ผู้ลี้ภัยอินโดจีนได้เข้าไปตั้งถิ่นฐานถาวร
ในญี่ปุ่นโดยตั้งเป้าหมายจำนวนผู้ลี้ภัยอินโดจีนที่จะรับเข้าประเทศไว้ ๕๐๐ คนสำหรับ
รุ่นแรก แต่ก็มีใครมีรายละเอียดว่าในจำนวน ๕๐๐ คนนั้นจะเป็นผู้ลี้ภัยอินโดจีนจาก
ประเทศไทยเท่าใด นอกจากนั้นรัฐบาลญี่ปุ่นยังอาจจะพิจารณาอนุญาตให้ชาวอินโดจีน
ที่เป็นนักศึกษาหรือผู้ที่เคยเป็นนักศึกษาและขณะนี้ยังคงอยู่ในประเทศญี่ปุ่นตั้งถิ่นฐานถาวร
ในญี่ปุ่นได้ด้วย และทั้งนี้ผู้ลี้ภัยที่จะได้รับการพิจารณารับเข้าประเทศจะต้องเป็นผู้ที่มี
ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับญี่ปุ่นมาก่อนด้วย นอกเหนือจากนั้นยังเป็นที่รู้กันด้วยว่า
ญี่ปุ่นยินดีจะให้ความช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งศูนย์ดำเนินการจัดส่งผู้ลี้ภัย
(Processing Centre) ตามข้อเสนอของกลุ่มประเทศภาคีอาเซียนด้วย

สิ่งที่น่าพิจารณาสำหรับกรณีการให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยอินโดจีนในประเทศไทย
ของไทยของญี่ปุ่นก็คือ ในฐานะที่ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วและได้รับการจัดอยู่ในกลุ่ม
ประเทศอุตสาหกรรมตะวันตกด้วยประเทศหนึ่ง แต่ญี่ปุ่นกลับรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนจาก

^๑สถิติจากสำนักงานส่วนภูมิภาคชาลวงใหญ่ ฯ ประจำกรุงเทพ ฯ.

^๒เพิ่งอ้างถึง.

ประเทศไทยไปตั้งถิ่นฐานในประเทศเพียง ๕ คนเท่านั้น ซึ่งเรื่องนี้คงจะต้องคำนึงถึงว่าญี่ปุ่นเองก็มีปัญหาภายในด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาจำนวนประชากรภายในประเทศซึ่งอยู่กันอย่างหนาแน่น เพราะฉะนั้นการที่จะให้ญี่ปุ่นรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนเข้าไปในประเทศอีกเช่นประเทศตะวันตกอื่น ๆ ก็คงจะเป็นเรื่องยากสำหรับญี่ปุ่น แต่เพื่อไม่ให้ดูเสมือนว่าญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศที่ได้รับผลประโยชน์อย่างมากมาจากสงคราม เวียดนามผลักดันความรับผิดชอบในเรื่องนี้ไปให้ประเทศอื่น ๆ ญี่ปุ่นจึงได้หันไปหุ้ความช่วยเหลือทางการเงินเสียเป็นส่วนใหญ่ คงจะเห็นได้จาก การตกลงใจบริจาคเงินช่วยเหลือโครงการของสำนักงานชาลวงใหญ่ ๆ ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งคำแถลงที่ว่าญี่ปุ่นยินดีจะช่วยเหลือแบ่งเบาภาระในคานาคาไซภายในการจัดตั้งศูนย์ดำเนินการจัดส่งผู้ลี้ภัยด้วย

เป็นที่น่าสังเกตด้วยว่า การที่ญี่ปุ่นต้องเข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยอินโดจีนนี้ ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากแรงกดดันทางคานาสหรัฐฯ ๗ ด้วย ตัวอย่างเช่น กรณีที่ญี่ปุ่นเปิดเผยท่าทีว่าจะพิจารณาผู้ลี้ภัยอินโดจีนเข้าประเทศภายหลังจากเสร็จสิ้นการเยือนญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการของรองประธานาธิบดีวอลเตอร์ มอนเตล แห่งสหรัฐฯ ๗ เมื่อปลายเดือนเมษายน ๒๕๒๑ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่ญี่ปุ่นได้พูดถึงเรื่องนี้ จึงจะต้องคอยติดตามกันต่อไปว่านโยบายเกี่ยวกับการรับผู้ลี้ภัยอินโดจีนเข้าประเทศของญี่ปุ่นจะปฏิบัติเป็นผลแค่ไหนเพียงใด หรือกรณีที่ญี่ปุ่นตัดสินใจที่จะบริจาคเงินเพิ่มเติมสำหรับปีนี้ (ปี ๒๕๒๒) อีก ๑๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ๗ หลังจากที่นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น คือ นายมาซาโยชิ โอฮิรา ได้เข้าพบประธานาธิบดีคาร์เตอร์ ที่ทำเนียบขาวในโอกาสที่นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นเดินทางไปเยือนสหรัฐฯ ๗ อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒ - ๓ พฤษภาคม ๒๕๒๒ เป็นต้น

นอกจากประเทศต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ยังมีประเทศอื่น ๆ อีกที่รับผู้ลี้ภัยอินโดจีนที่อยู่ในประเทศไทยไปตั้งถิ่นฐานในประเทศนั้น ๆ รวมทั้งมาเลเซียด้วย ซึ่งกรณีของมาเลเซียนั้น ผู้ลี้ภัยอินโดจีนที่มาเลเซียรับไปจำนวน ๒,๑๓๕ คน

(ยกประจำวันที ๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๒)^๑ เป็นชาวเขมรมุสลิมที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมของมาเลเซียได้ ส่วนประเทศอื่น ๆ อาทิเช่น สหพันธสาธารณรัฐเยอรมัน อังกฤษ สวิตเซอร์แลนด์ เป็นต้น ต่างก็รับผู้ลี้ภัยอินโดจีนจากประเทศไทยไปในจำนวนที่ไม่มากนัก คือประมาณ ๓๐๐ - ๑,๓๐๐ คน ซึ่งทำให้เห็นได้ว่าประเทศเหล่านี้ยังไม่ให้ความสนใจในปัญหานี้อย่างจริงจัง

อนึ่ง มีชาวที่เชื่อถือว่า อาร์เจนตินาและสเปนมีโครงการที่จะรับผู้ลี้ภัยที่มาทางบกที่อยู่ในประเทศไทย เข้าไปตั้งถิ่นฐานในประเทศเป็นจำนวนมาก ซึ่งเรื่องนี้ฝ่ายไทยได้ให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งเพราะจะเป็นโอกาสให้สามารถระบายผู้ลี้ภัยอินโดจีนออกไปจากประเทศได้มากขึ้นอีก

^๑ สติติจากสำนักงานสวนภูมิภาคข้าหลวงใหญ่ ฯ ประจำกรุงเทพ ฯ.